AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VISUOMENINIO IR KULTŪRINIO GYVENIMO SAVAITRAŠTIS
EINA KAS PENKTADIENĮ

AMERIKA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"AMERIKA"
Published by
Lithuanian Universal Bureau, Inc.
417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 8-7012

Entered as second-class matter February 16, 1948, at the post office at Brooklyn, New York, under the Act of March 3, 1879 | METAI XV | PENKTADIENĮ, KOVO-MARCH 11 D., 1949 | Nr. 10 (857) | Kaina 10c.

ŠTAI KAIP

Išsigimimas
Akcija
Juntama jėga
Mūsų reikalai

Vienas mūsų maskvinis laikraštukas savo kolumnoje rašo: "Lietuvos prezidentas Justas Paleckis minėjo savo 50-ties metų sukaktį. Ta proga jis apdekoruotas Lenino ordinu."

Štai, Amerikos lietuvi, tau džiaugsminga žinia: apdekoruotas ruso ordinu! Kas Lenino ordinus dalina? Kaunas, Vilnius? Juk tai Maskva! O už ką juos dalina Paleckiams? Už kovą dėl Lietuvos? Tai būtų išsigimimas tų, kurie tuos ordinus dalina, kaip kad išsigimę yra tie, kurie už tuos ordinus taip niekšingai tarnauja svetimam kraštui. Kiekvienas neišsigimęs myli savo kraštą, už jį kovoja ir džiaugiasi savais ordinais. Tik mūsų saujelė išsigimėlių džiaugiasi svetimų ordinais...

• * •

Kiekvieną sekmadienį Amerikos lietuvių kolonijose vyksta didžiuliai susirinkimai, kuriuose kalba į čia atvykę mūsų laisvės kovų vadai. Kai kur net ir šiokiomis dienomis vyksta tokį susirinkimai, kuriuose kalba prel. M. Krupavičius ir min. V. Sidzikauskas. Surenkama daug aukų tremtinių šelpimui ir kovai dėl nepriklausomybės. Amerikos lietuviai, kaip ir visada, rodo labai didelio pasišventimo. Daug padės jų aukos mūsų tautos likimui, kaip padėdavo ir iki šiol. Sukaupkime paskutines pastangas, broliai lietuviai, nuo šio momento priklauso mūsų tautos ateitis.

• * •

Pereitą sekmadienį Brooklyno gatvėse vyko milžiniškos demonstracijos. Tai protestas prieš tarptautinio balševizmo barbariškus veiksmus rytuose — prieš kardinolo Mindszenty kankinimą. Minios neštų plakatų užrašai liudijo, kad pasaulio sąžinė jau nebepaneša tų baisybių, kurias tarptautinio bolševizmo centralė yra išvysčiusi. Po demonstracijų šimtai tūkstančių žmonių rašo JAV prezidentui pareiškimus, kuriuose prašo gelbėti nelaiminguosius bolševizmo kankinius. Šita jėga, kuri šiandien jau aiškiai jaučiama pasaulyje prieš rusiškąją barbariją, prisidės prie civilizacijos apsaugojimo.

• * •

Pereitame numeryje šitoje vietoje pradėjome savo skaitytojams prašymą — surasti po vieną naują skaitytoją. Ir ką jūs manote: tik gavę laikraštį tą pačią savaitę, keli skaitytojai prašymą išpildė. Vienas skaitytojas, įteikdamas $3.00, pareiškė: "Prašau, savo pareigą jaučiuosi atliatlikęs, naują prenumeratorių suradau." Atrodo, mes pataikėme į labai lengvą vietą: vienas prenumeratorius—tai nesunkus uždavinys. Bet jeigu visi po vieną, pagalvokime, ką su laikraščiu padarysime: iš karto dvigubai pakelsime. Taigi, į darbą!

Prezidentas Truman dėkoja

Kaip žinia, prez. Trumano inauguracijos proga ALT buvo pasiuntusi pre. Trumanui sveikinimą. Dabar yra gautas iš Baltųjų Rūmų tokio turinio atsakymas:

"Jūsų organizacijos nuoširdus pasveikinimas labai patenkino Prezidentą. Užjaučiantieji žodžiai, kaip jūsų, yra nuoširdžiai Prezidento įvertinami, ir jis prašo manęs jums už tai padėkoti.

Su tikra pagarba, jūsų,
William D. Hasset,
Prezidento Sekretorius"

Lietuvos pajūrio kopos prie Nidos

PAKEITIMAI MASKVOJE

Pereitos savaitės pabaigoje įvyko Kremliaus sluoksniuose stambių pakeitimų. Užsienio reikalų komisarą—pokariniu laiku jie jau vadinasi ministeriais — V. M. Molotovą pakeitė A. Višinskis.

Šie pakeitimai pasaulyje sukėlė visokių spėliojimų. Šias eilutes rašant, tikroji dalykų esmė dar nėra išaiškėjusi. Yra du galimumai, kuriuos kartoja pasaulio viešoji nuomonė: pirma, kad Kremliuje įvykęs "susirėmimas" ir Molotovas pralaimėjo ir, antra, kad Molotovas atleistas iš užsienio reikalų komisarijato, kad pasirengtų Stalino vietą užimti.

Mums nėra ko spėlioti. Pagyvensim — pamatysim. Neprošalį, tačiau, žvilgterti į kai kuriuos dalykus giliau, kad susidarius sau nuomonę be spėliojimų. Kas buvo Molotovas Sovietų Sąjungoje? Tai tas pat herojus, kurį Stalinas 1934 m. pasišaukė į savo komisarų tarybos pirmininkus, po to, kai garsusis Kirovas per "atentatą" buvo nudėtas. Taigi, tas pat Kirovas, kuris buvo sovietų dievaitis šalia Stalino. Jam buvo įsakyta eiti po velėna, nes jis buvo per populerus. Į jo vietą atėjo dabartinis Molotovas. Šis pasidarė jau irgi populerus... O nuopelnai jo rusiškajam bolševizmui, bolševikų akimis žiūrint, neabejotinio. Jis, ne kas kitas, brutaliausiu būdu užėmė Pabaltės valstybes, plėtė sovietinę įtaką į vakarus. Jam buvo patikėta svarbiausias postas didžiųjų įvykių išvakarėse 1941 m. — pavesta užsienio reikalai. Jis, kaip atsimename, kaip vergas, nuolankiai laikėsi Stalino linijos. Prie jo bolševikai nutiesė savo sienų liniją į vakarus nuo centro Europos. O šiandieną šis vyras... vienų nuomone, nesusipratimų auka, o kitų — ruo šiamas Stalino vietoje. Pažiūrėsime, ar ir čia nebus tik paprastas dėsnis, despotų aplinkoje vykstantis: mauras savo atliko, amuras turi pasitraukti.

AKYVAIZDŪS FAKTAI

Kaip žinome, Kremliuje Molotovas pakeistas Vyšinskiu. Tai tas pats Vyšinskis, kuris Jungtinių Tautų organizacijoje toks "karingas" buvo prieš vakarų demokratijas. Tai jis neleido šiai organizacijai nei pajudėti taikos kryptimi. Jo garsieji veto buvo Stalino ginklas ardyti pasaulio taiką, drumsti žmonijoje nuotaiką, stumti pasaulį į skurdą, kad tame drumstame vandenyje geriau būtų savo tikslus siekti. Be to, tas pats Vyšinskis prieš karą buvo vyriausias Stalino "valstybės prokuroras," taigi, ant jo sąžinės yra milijonai nužudytųjų. Juk jiems gi tinka tie patys žodžiai ir tos pačios tiesos, kurias jie ant Hitlerio "prokurorų" sako, anie juk žudė taip pat žmones.

Šito žmogaus paskyrimas vyriausiojo dešiniaja ranka, net ir tuo atveju, jei Molotovas liktų Stalino vietoje, rodo, kurlink žada eiti Kremlius.

Dar daugiau. Šias eilutes rašant, gauta žinia, kad Vyšinskio vyriausiu padėjėju paskirtas A. Gromyko. Tai tas pat Gromyko, kurs buvo Vyšinskio įpėdiniu Jungtinėse Tautose. Tai tas pat Gromyko, kurs vergiškai sekė Stalino įsakymus, reiškiant savo veto prieš visus planus, kuriais pasaulis norėjo pasiekti taikos per J. T. organizaciją. Šitie vyrai Stalinui, atrodo, yra nepavojingi. Į pirmą iš jų Sovietų Sąjungoje žiūrima, kaip į budelį, o antras iš jų — dar visai naujas, tik pradedąs debiutuoti.

Reikšmingas taip pat yra atleidimas ir užsienio prekybos komisaro A. L. Mikojano, kuris Stalinui nepaprastai pasitarnavo, Ukrainoje kolchozų įvedimo metu su tankais ir lėktuvais sutriuškinęs ūkininkų pasipriešinimą ir iki šiol pasidaręs neabejotinu galiūnu sovietų komunistų partijoje. Šitie reiškiniai akyvaizdžiai kalba apie Stalino kėslus ir jo artimuosius veiksmus.

Bedarbė ir darbas

—New York Central susigrąžino 775 iš darbo atleistus darbininkus. Iš jų 650 darbininkų priimta atgal darban Elizabeth, N. J. dirbtuvėse ir 125 — Ashley, Pa.

—New Jersey gresia streikas 1,800 duonos išvežiotojų. Valdžios atstovai deda pastangas to streiko išvengti.

—Kongrese dabar ruošiamas įstatymas uždarbio minimumą pakelti iki 75 centų valandai. Paskutinėmis dienomis atsirado atstovų, kurie mano, jog toks minimumas yra peraukštas.

—Long Island geležkelio linija nori atleisti dar 500 darbininkų iš savo dirbtuvių Richmond Hill, N. Y., kad galėtų suvesti galą su galu, nes gaunamų pajamų, sako, neužtenka algų išmokėjimui, nors bilietų kainos yra gerokai pakeltos.

PREZIDENTAS ATOSTOGOSE

Prezidentas Trumanas atvyko į Floridą praleisti savo atostogas. Mano išbūti iki kovo 19 d.

Komunistų Centralės įsakymu

NAUJA ŠNIPINĖJIMO AFERA

Suimta rusas Valentinas Gubičevas ir Amerikos pilietė Judita Coplanaitė

Washingtone Teisingumo Departamente, vidaus saugumo skyriuje, tarnauja Judita Coplanaitė, kurios tėvai gyvena Brooklyne. Po to, kai įvairiose valdžios įstaigose susekta Rusijos šnipų lizdai, saugumo organai pradėjo sekti visus tarnautojus, ypač tuos, kurie prieina prie slaptų šio krašto dokumentų. Taigi, sekimo neišvengė ir Coplanaitė. Tačiau FBI agentai dar labiau susidomėjo jos veikla, kai Coplanaitė susidraugavo su rusų inžinieriumi Valentinu Gubičevu, kuris tarnauja prie Sovietų delegacijos Jungtinių Tautų organizacijoje.

Sekta neveltui

Kai FBI agentai pradeda ką nors sekti, jie tai daro ne be pagrindo. Taip buvo ir šiame atsitikime. Kovo 4 dieną, kai Coplanaitė nė iš šio, nė iš to užsinorėjo važiuoti į New Yorką, slaptosios policijos pareigūnai susigundė ją palydėti.

Atvykusi į New Yorką, Coplanaitė ilgai gastroliavo po miestą, kol pagaliau susitiko su Gubičevu. Paskui dar su juo pavažinėjo viena - kita kryptimi, kad sumaišytų pėdas policijai, jeigu toji juos sektų. Paprastai taip daro visi šnipai, kurie bijo sekimo. Tačiau FBI vyrukai nuo jų neatsiliko ir, išlipant jiems iš autobuso, paprašė parodyti savo rankinukus.

Svarbus radinys

Coplanaitės piniginėje policija rado nuorašus slaptų valdžios dokumentų, kuriuos ji atvežė. Tų įrodymų policijai užteko. Abu šnipai buvo suimti, apklausinėti ir perduoti teismo organams.

Advokatas prašė teismo iki bylos paleisti po užstatu, bet prokuroras, atsižvelgdamas į nusikaltimo svarbumą ir kad jie nepabėgtų užsienin, iš Coplanaitės pareikalavo 50 tūkstančių dolerių užstato, o iš Gubičevo $100,000. Kadangi tokio užstato jie negalėjo gauti, abu patalpinti kalėjiman.

Amerikiečių pinigais išlaikomas Sovietų šnipas

J. Tautų atstovų išlaikymas daugiausia gula ant amerikiečių pečių, nes kiti kraštai, neišskiriant ir "didžiosios" Sovietų valstybės, prie jų išlaikymo mažai prisideda. To nežiūrint, Sovietų delegacija prie J. T. susideda iš 102 atstovų, kurių tarpe yra ir Gubičevas. Jis gauna algos $6,500 metams. Taigi, galima sakyti, daugiausia yra apmokamas amerikiečių pinigais. O tuo tarpu dirbo šio krašto pražūčiai.

Sovietų atstovas Washingtone, Paniškinas, pareikalavo, kad Gubičevas būtų paleistas, nes jis, kaip J. T. atstovas, yra neliečiamas asmuo. Į tai jam atsakyta, kad šnipinėjimas neturi nieko bendro su J. T. darbu.

PASITRAUKĖ J. V. FORRESTAL

Krašto apsaugos sekretorius James V. Forrestalis atsistatydino. Į jo vietą prezidentas paskyrė adv. Louis A. Johnson. Naujasis sekretorius yra pirmojo pasaulinio karo veteranas. Pareigas pradės jis kovo 31 dieną.

ANTIKRISTO SIAUTĖJIMAS

Visa Amerikos spauda plačiai aprašinėja įžulų Stalino užsispyrimą sulikviduoti visų tikybų bažnyčias ir tą jo šėtonišką darbą vadina Antikrito siautėjimu.

Tikinčiųjų persekiojimai eina visuose kraštuose, kurie tik pakliuvo po Maskvos tirono batu. Suiminėjami visų tikybų dvasiškiai, kurie kliudo komunistams varyti bedievybės propagandą liaudies tarpe.

Kad suimtieji būtų sukompromituoti žmonių akyse, Maskvos budeliai kankinimais suimtuosius priverčia prisipažinti prie nusikaltimų, kurių jie nėra padarę.

Tokiu šėtonišku "išradimu" komunistai iki gyvos galvos kalėjiman įkišo Vengrijos kardinolą Mindszenty ir Bulgarijos 15 protestonų dvasiškių.

Lenkijoje daugelyje vietų irgi eina kunigų bylos. Jie kaltinami už tai, kad turi įtaką liaudyje, vadinasi, kad žmonės jais pasitiki ir jų klauso. Lodziuje nuteistas vienas kunigas už tai, kad palaiminęs komunistams prie šingos organizacijos narį. O kun. Fertak gavo 15 metų kalėjimo už klausymą išpažinties žmogaus, kuris buvo priešingas komunistams.

5,000 "dezertyrų"

Kinijos komunistų radijas paskelbė, kad 5,000 kiniečių kareivių iš nacionalistų armijos perbėgo pas juos. Tačiau komunistų džiaugsmas buvo neilgas. Sekančią dieną 2,000 "pabėgėlių" vėl sugrįžo į savo dalinius.

Pasirodė, jog komunistai pažadėjo visiems, pas juos perbėgusiems kareiviams, duoti po 2 sidabrinius dolerius dovanų. Bet, kaip visur, taip ir čia, komunistai savo pažado neištesėjo. Taigi, kas tik galėjo, vėl atgal sugrįžo. Bet ne visiems tas pavyko. Kitus, norėjusius atgal grįžti, komunistai "sutvarkė."

—Izraelio valstybės užsienio reikalų ministeris, Mauša Shertok, savo pavardę pakeitė į Sharet, kadangi "čertok" rusiškai reiškia velniukštį.

—Pereitais metais Amerikos federalė valdžia turėjo 1,899,000 tarnautojų, taigi 115,000 daugiau, negu buvo anksčiau.

KOMUNISTŲ PAREIŠKIMAI

Neseniai padarė viešus pareiškimus Italijos ir Prancūzijos komunistų partijos vadovybės. Po jų sekė visų kitų kraštų komunistų toki pat pareiškimai. Ir paskutiniai su tuo pareiškimu išėjo Amerikos komunistai.

Ką jie pareiškė? Na gi, kad jie, komunistai, Amerikos — Sovietų Sąjungos karo atveju eis su Sovietų Sąjunga, prieš Ameriką. Savo kraštuose jie sabotuos valdžios darbus, padės rusų bolševikams. Prancūzų komunistai net pareiškė, kad jie išskėstomis rankomis laukia raudonosios armijos į Prancūziją.

Šis pareiškimas naujai sukrėtė pasaulį. Jis padiktuotas tarptautinio bolševizmo centralės — kominformo. Jis parodo, ko siekia ta centralė. Ji siekia karo. Nugalėti likusįjį laisvą pasaulį, suimti žmoniją į savo rankas.

Visų laisvųjų kraštų vyriausybės ir viešoji nuomonė griežtai reagavo prieš šituos kominformo kėslus. Prezidentas Trumanas pareiškė, kad Amerikos komunistai yra krašto išdavikai.

Nauja rakieta

New Mexico dykumose pereitą savaitę buvo į orą paleista nauja rakieta, pavadinta "Wac Corporal." Skrisdama penkių tūkstančių mylių per valandą greičiu, rakieta iškilo 250 mylių į orą. Krisdama žemyn, rakieta taip giliai įsmigo į žemę, kad jos negalima surasti.

Kalinių skaičius

1948 metų pradžioje Jungtinių Valstybių federalės valdžios kalėjimuose buvo 152,564 kaliniai. Taigi, kiekvienam 1,000 gyventojų atsieina vienas kalinys. Daugiausia kalinių buvo pietiniuose štatuose. Toliau eina rytiniai štatai, o mažiausia kalinių turėjo vakariniai štatai.

Be to, kalinių skaičius atskirų štatų kalėjimuose ir arešto namuose tais metais buvo sulaikyta 135,418 žmonių, jų tarpe 6,090 moterų.

—Missouri Valley, Iowa, dėl gręsiančių potvynių 1,000 šios apylinkės šeimų laikinai persikėlė į saugesnes vietas.

KAS NAUJO ŠIĄ SAVAITĘ

- **Turkijos didmiesty Istambule sprogo kariškų reikmenų fabrikas, kuriame užmušta keli šimtai žmonių.**
- **Filipinų salose dingo Amerikos kariškas lėktuvas B-29. Lėktuve buvo 9 lakūnai.**
- **Kinijoje tarp komunistų ir nacionalistų taikos derybos dar vis neprasidėjo.**
- **Japonijoje bus didinamas U. S. armijos kiekis.**
- **Anglijos ministeris pirmininkas Attlee pareiškė, kad Anglijai būtinai reikalinga ekonominė parama iš USA.**
- **Attlee buvo išvykęs į Berlyną, kur jis pats norėjo ištirti gyventojų aprūpinimo klausimą.**
- **Japonijoje esančios U. S. armijos daliniams pasidavė dar vienas lėktuvu pabėgęs sovietų lakūnas — V. Baraskov.**
- **Netoli Arras miesto šiaurės Prancūzijoje vienoje didelėje pakalnėje rastas užgriuvęs urvas, kuriame palaidoti gyvi pirmojo karo (1918 m.) tame urve buvę vokiečiai. Iš rastų žmonių skeletų ir įrankių aiškinama, kad tame urve žuvus vokiečių karo lauko ligoninė.**
- **Ką tik pabėgęs į U. S. zoną Vokietijon Čekoslovakijos karininkas pareiškė, kad sovietai apraizgę visą vakarų Europą šnipais. Šnipinėjimas vis plečiamas.**
- **Maža neapgyvendinta sala Folcon, Tongo salynui priklausanti, kuri 1885 m. žemės drebėjimo buvo "pagimdyta," šiomis dienomis vėl dingo iš vandenyno paviršiaus.**
- **Naujasis U. S. pasiuntinys Čekoslovakijoje J. E. Jacobs atvyko į Heidelbergą (Vokietijoje), kur jis turi svarbius pasikalbėjimus su Amerikos okupacinės valdžios atstovais svarbiais militariniais klausimais.**
- **Prancūzijos ministerių kabinetui trys gydytojai padarė pranešimą apie nuteistojo maršalo H. P. Petan sveikatą. Pranešime sakoma, kad 93 metų senelis jau labai silpnas, senatvės našta jį slegia.**
- **Roberta Lee, 14 metų amžiaus, kuri iš degančių namų Chicagoje išgelbėjo 4 savo brolius, gavo $7,000 dovanų.**
- **Netoli Braunšveigo, Vokietijoje, per amerikonų-rusų sieną rusų raudonarmietis vijosi dvi moteris. Moters perbėgo, o raudonarmietį sulaikė vokiečių policistas, sargybinis. Raudonarmietis vokietį norėjo nušauti, bet šis susigriebė pirma ir nudėjo raudonarmietį.**
- **Berlyno mayoras (burmistras) prof. E. Reuter gavo kvietimą atvykti į U. S. burmistrų konferenciją kuri įvyks kovo 21 d. Prof. Reuter karinės valdžios leidimą vykti ten gavo.**
- **Plainfield, N. J. policija veda atkaklią kovą prieš vandeniniais pistoletais apsiginklavusius vaikus.**
- **Jungtinių Valstybių karo teismas Munchene (Vokietijoje) teisė 5 lenkų šnipus, kurie dirbo sovietų naudai. Visi jie gavo nuo 12 iki 30 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.**
- **Suomijoje sovietai reikalauja sau naujų bazių. Panašiai savo bazes rusai įsisteigė Lietuvoje, prieš ją pagrobiant.**
- **Užtai, kad Skandinavijos kraštai linksta prie Vakarų valstybių, rusai žada nutraukti jiems anglies tiekimą iš Lenkijos kasyklų.**
- **Paryžiuje komunistams uždrausta rengti demonstracijas, kuriose jie varė Maskvai naudingą propagandą.**

AMERIKA

LEIDŽIA LIETUVIŲ UNIVERSALIS BIURAS, INC.
KAS PENKTADIENIS

Prenumeratos Kaina:

Jungt. Valst. metams	3.00
Jungt. Valst. pusmečiui	1.60
Užsienyje metams	3.50
Užsienyje pusmečiui	1.75

Skelbimų kainos pagal susitarimą

LITHUANIAN WEEKLY
Published by LITHUANIAN UNIVERSAL BUREAU, Inc.

Subscription Rates:

In U. S. A. one year	3.00
In U. S. A. six months	1.60
Other Countries one year	3.50
Other Countries six months	1.75

Advertising rates on application

Raštus ir žinias Amerika trumpina savo nuožiūra. Nesunaudoti raštai korespondentams negrąžinami, jei tam tikslui nepriskiunčiama pašto ženklų.

GARBĖS JAUSMAS

Garbės pajautimas yra laikomas vienu iš teigiamų žmogaus ypatybių. Tas, kuris supranta, kas yra garbė, niekados nesielgs taip, ką jis laiko negarbinga. Ir juo žmogus daugiau išsilavinęs ir išauklėtas, juo labiau jis garbės jausmą įvertina. Jeigu tokiam žmogui kartais noromis ar nenoromis išsprunka koks žodis, užgauną kitus, jis niekados ant kitų už tai nepyks, jeigu jam bus pasakyta ar parodyta, kad jis negerai padarė. Garbingas žmogus pirmiausia atsiprašys ir atitaisys tai, ką jis padarė, arba bent nutylės, pasiryždamas kitą kartą taip nepadaryti.

Kita rūšis žmonių garbės jausmą supranta, kaip savęs ir savo išminties mąstą. Jei kas tokį žmogų užkabino ar prikišo jo kokį nors pasielgimą, tai jau tas laikomas įžeistu ir užsėpelno būti iškoliotas. Ir juo menkesnė asmenybė, juo karščiau savo garbę gina ir smerkia kitus. Tai yra mokslo apie dvasinį žmogaus gyvenimą nustatytas ir patvirtintas dalykas.

Grįždami į kasdieninį gyvenimą, tam pavyzdžių rasime daug. Pats ryškiausias ir šviežiausias bene bus Vasario 16 minėjimas New Yorke. Vienas kalbėtojas, didelis laisvės kovotojas, be kitų dalykų ragino melstis už Lietuvos laisvę. Jis, aišku, tuos žodžius kreipė į žmones, kurie meldžiasi, o ne į tuos, kurie maldos nepripažįsta. Antras kalbėtojas jautė reikalo pasakyti ir seną prelatą pataisyti, kad malda nieko nereiškia. Minėjimo programos vedėjas, kaip atsakingas už visą eigą, atsiprašė tikinčiuosius, kad vienas kalbėtojas greičiausiai per neatsargumą, įžeidė maldą pripažįstančių žmonių jausmus.

Nereikia turėti daug mokslo, kad suprastum, jog bendroje šventėje neti[illegible]ka užgaulioti tos šventės dalyvius. Bet reikia daug drąsos tvirtinti, kad vakaro vedėjo pastaba, o ne kalbėtojo išsišokimas ardo tautos vienybę, kaip tai dviejuose iš eilės numeriuose rašo "Vienybė," gindama savo redaktorių. Tik šių eilučių autoriui darosi nesuprantama, kodėl "Vienybė" rašo, kad esą vakaro vedėjui tą pastabą pakuždėjo koks kunigėlis, o nesako, kad maldą išpeikė redaktorėlis.

Aišku, niekas nepavydi "Vienybės" redaktoriui girtis, kad po jo kalbos plojo, be to, kad vienas "Vienybės" skaitytojas atsiuntė jam honoraro du dolerius. Tai jų reklamos reikalas. Bet yra labai negražu niekinti Nepriklausomybės minėjimą (p. Klingos straipsnelis) ir palyginimui panaudoti "Vienybės" koncertą, kuris, girdi, buvęs daug gausesnis ir publika išėjusi labiau patenkinta ir linksma. Lietuva dabar kenčia ir minėjimas buvo rengtas ne pasilinksminimo tikslu. Taigi, sugretinimas labai negražus ir pažeidžias žmonių patriotinius jausmus. Tai būtų lygiai tas pat, jeigu aš čia pasakyčiau, kad ne vienoje New Yorko karčiamoje publikos buvo daug daugiau ir žmonės ten buvo daug linksmesni, negu "Vienybės" koncerte, vadinasi, tas koncertas visai niekai...

Žinoma, visa ta istorija yra tiktai smulkmena ir rimtuose reikaluose jokios vienybės sugriauti negali. O kas savo asmenį laiko aukščiau, negu bendras tautos darbas, tegu greičiau iš jo traukiasi, tai mažiau erzins kitus.

Iš viso man patinka viena išvada. Žmogus, kuris dėl jam primetamo elgesio karščiuojasi ir be atodairos stengiasi kaltę suversti ant kitų, jau tuo pačiu prisipažįsta, kad jis padarė negerai. Taigi, ana vakaro vedėjo pastaba savo tikslą pasiekė, nepraėjo nepastebėta. Ir, jei pakankamai bus gerų norų, kituose bendruose susirinkimuose toki dalykai nesikartos.

P. Klevinis

DĖL LIETUVOS

Ministerio S. Lozoraičio kalba, pasakyta Nepriklausomybės Šventės proga, Lietuvių Komiteto Italijoj priėmime, dalyvaujant J. Em. Kardinolui J. Pizzardo.

Viena Lietuvos valstybinio gyvenimo tradicijų, dargi — viena jo institucijų buvo įprotis mūsų valstybinę šventę ir išviso kiekvieną svarbų tautos gyvenimo įvykį švęsti bažnytine ceremonija. Dabartiniai okupantai stengiasi mūsų krašte visomis priemonėmis pe[illegible] sekiot[illegible] pašalinti šitą tradiciją. I[illegible] šiandien Lietuvoj atvirai [illegible]ktų bažnytines apeigas [illegible] Lietuvos gerovę, rizikuotų k[illegible]ti okupacinės valdžios nub[illegible]stas lyg už svetimos valiut[illegible] kontrabandą. Aukštieji t[illegible]kybiniai, tautiniai ir moraliniai principai, kurie yra būtini civilizuoto ir laisvo gyvenimo pagrindai, ateizmo jėgoms tėra svetimos vertybės, kurias reikia išimti iš apyvartos ir pakeisti ciniškais vadinamosios progresyvinės demokratijos melais.

Šitomis aplinkybėmis, Šv. Mišios, kurias Jūsų Eminencija teikėtės atlaikyti už Lietuvą, įgyja ypatingos, brangios mums reikšmės ir suteikia didelės šviesos spindulį, apšviečiantį kelią, kurį mes, lietuviai, esame pasirinkę pasiekti mūsų tikslui, būtent, mūsų Tėvynės laisvės atstatymui.

Nėra reikalo slėpti, kad Romos lietuviams susirinkus čia pareikšti nuolankią pagarbą, Jūsų Eminencijai ir širdingai pasveikinti visus, kurie malonėjo atsilankyti į šį susirinkimą, mūsų širdys yra apimtos didelio liūdesio. Ištikrųjų, mūsų kraštui vis tebėsant svetimoj okupacijoj, nežmoniškas teroras pastato mūsų tautą į sunkiausią pavojų.

Padėties, kurioje yra Lietuva, o taip pat ir kitų Centro bei Rytų Europos tautų, sunkumas buvo neseniai dar kartą įrodytas kriminalinio pasikesinimo prieš vieną aukščiausių Bažnyčios atstovų. Niekšiški veiksmai, palietę Kardinolą Vengrijos Primą Mindszentv yra neišvengiama pasekmė tos tvarkos, kuri brutališka jėga yra primesta dešimties milijonų žmonių. Kardinolas priklauso ilgai, nesuskaičiuojamai virtinei nekaltų aukų, kurios jau yra kritusios ir dar kris ateity, Lietuvoj ir kitur, parblokštos smūgių, nukreiptų tiek prieš tikybos, tiek prieš tautų ir atskirų žmonių laisvę.

Tačiau dabartinė padėtis nėra galutinė. Ji bus pakeista, kai tarptautinė bendruomenė nuspręs eliminuoti tas jėgas, kurios ruoš[illegible] civilizacijai moralinę, politinę ir technišką katastrofą. Tik tada, taip pakeitus pa[illegible]tį, bus galima nustatyti tikrąją taiką, tai yra, taiką pagrįstą padarytųjų tautoms neteisybių atitaisymu. Šitoj taikoj ir Lietuva atgaus savo nepriklausomybę.

Todėl šio momento liūdesys nesumažina nei mūsų pasiryžimo, nei mūsų pasitikėjimo ateitimi.

Prašydamas Jūsų Eminenciją teiktis priimti mūsų labai širdingą padėką už Jūsų palankumą aš su pagarba lenkiuosi prieš Jūsų palaimintą kardinališką purpurą, kuriame pastaroji Bažnyčios kunigaikščio kančia suteikia naujos pažibos.

Ponios ir Ponai, taip pat nuoširdžiai dėkoju Jums už Jūsų simpatijas, pareikštas Lietuvai.

Margalis

ŽIEMA

Tvoros poška, stogai braška,
Šuva kieme kaukia.
Vėjas švilpia, sniegą blaško,
Kaip vaikutis šaukia.

Čia langines paklabena,
Čia vartus padaužo,
Čia į duris subildėna,
Čia palangėm čiaužo.

Įsisukęs į sodelį,
Virkdo kriaušes, slyvas,
Ar, pripuolęs prie svirnelio,
Beldžiasi, kaip gyvas.

Tvartuos karvės, jaučiai baubia,
Juodbėrėlis žvengia.
Rodos, gamta kažko siaubia,—
Liūdną raudą rengia.

Ar Gerai Darome Išsibarstydami?

Visi tur būt žinome posakį, kad vienybėje galybė. Iš pasakojimų ir iš pasakėčių prisimename, kaip ne tik atskiros šeimos, bet ir tautos, būdamos susiskaldžiusios, nepajėgia atlikti didesnių, sunkesnių užduočių. Jei šiandieną BALFas, kada reikia parodyti daugiausia veiklos, atsidūrė labai sunkioje finansinėje būklėje, tai, šalia kitų priežasčių, taip pat yra kaltas ir mūsų išsibarstymas. Vietoje, kad jungtis į bendrą darbą, daug kur atsirado šakų šakelių. Yra atsiradę ir atskirų fondelių, vietoje, kad remti visiems Bendrą Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą. Iš tokio jėgų išsibarstymo nukenčia tremtinių reikalai. Nes mažas, susidaręs kur nors provincijoje fondelis, teturįs kelius šimtus dolerių, negali apginti tremtinių reikalų, ar tai pasiųsti į Europą atstovus ar šiaip ką nors efektingiau nuveikti ar sušelpti.

Mums reikia burtis, o ne skirstytis. Mes nesame tiek turtingi, kad pavieniui galėtume atlikti didesnius, svarbesnius uždavinius. Organizuotas, visų vieningas darbas ir pastangos visada atneš geresnių rezultatų.

BALFas, būdamas visų lietuvių Amerikoje šalpos organizacija, įeidamas į sąjungą su kitomis organizacijomis, turi ne mažai materialinės naudos ir paramos. Imkime pav. tik kelius pereitus mėnesius: spalių, lapkričio ir gruodžio mėn. gauta aukų 12,993 doleriai, o vien iš CARE organizacijos gauta pašalpos pakietėliais, pasiųstais lietuvių tremtiniams Europoje, viso 27,378 dolerių vertės. Vien iš to matyti kaip yra svarbu turėti Bendrą Šalpos Fondą.

Platesnio masto uždavinius šalpos ir imigracijos srityse BALFas gali atlikti tik visų tautiečių remiamas. Be aukų ir paramos jis negali nei šelpti ,nei pagelbėti imigracijos reikaluose.

Prie tos pat progos tenka paminėti šelpimą siuntinėliais. Yra daug atsitikimų, kai geros širdies amerikiečiai nuperka maisto produktų ir sudarę pakietėlius, siunčia BALFui. Žinoma, tai labai geras parėmimas BALFo išteklių, tačiau pateisinamas tik tada, jei siuntėjas pats turi produktų arba gauna iš kur kitur aukų maisto produktais. Kitaip, tai geriau persiųsti aukų pinigais, nes BALFas užperka produktus dideliais kiekiais ir siunčia į Europą didelėmis dėžėmis ar statinėmis. Taip darant išeina žymiai pigiau negu siuntimas atskirais pakietėliais, kuriuos tenka BALFui sandėlyje perdėlioti, perpakuoti ir tik tada išsiųsti. Kadangi darbo jėga yra brangi, tai supakavimo išlaidos reikia mažinti iki minimumo.

Tad remkime visi vieningai BALFą, kad jis galėtų šelpti ir ginti mūsų tremtinių reikalus, o taip pat atstovauti lietuvius kitų šalpos organizacijų tarpe ir tuo turėti mūsų reikalams tiek materialinės, tiek moralinės naudos.

Aukas siųskite neatidėliojant: **United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn, N.Y.**

Padėkim įsikurti tremtiniams

BALFo valdyba savo posėdy vasario 9 d. svarstė apie reikalingumą suteikti atvykusiems tremtiniams materialinės pagelbos.

Kaskart vis daugiau ir daugiau atvyksta naujų tremtinių į JAV, kur jie neturi giminių ir pažįstamų ir kuriems reikalinga materialinė pagelba įsikurti. Ypač gyvenimo pradžioje jiems trūksta tokių daiktų kaip indų, rūbų, baldų ir kitokių apyvokos reikmenų. Tuo tarpu pas čia gyvenančius žmones yra atliekamų tokių daiktų, kuriuos jie mielai perleistų tremtiniams.

Todėl BALFo valdyba prašo visuomenę organizuoti naujai atvykstantiems tremtiniams įsikurti pagelbą, steigiant tam reikalui atskirus komitetus, kurie rinktų daiktines aukas (baldus, indus ir t.t.) ne vien iš lietuvių, bet ir iš kitų tautybių amerikiečių visuomenės.

Šiuo būdu naujai atvykusieji tremtiniai, kurie iš niekur negauna pagelbos, galėtų būti be didesnių išlaidų sušelpti pirmojo reikalingumo daiktais. Šie daiktai jiem labai pravartūs įsikūrimo pradžioje, kada kiekvienas daiktas namų apyvokoje yra būtinas, o jo įsigyti dėl lėšų stokos tremtiniai nepajėgia.

BALF Valdyba

Stasys Raštikis

LIETUVOS KARIUOMENĖ

KUNIGAIKŠČIŲ LAIKAIS

Mus taip imponuojančiais Lietuvos didžiųjų kunigaikščių laikais Lietuvos kariuomenė ypatingai pagarsėjo kovose su kryžiuočių ir kalavijiečių ordinais, su totorių chanais, su įvairiais rusų kunigaikščiais, su lenkais ir kitais. Per visas tas kruvinas kovas Lietuvos kariuomenė niekur savo ginklo garbės nesutepė jokia negarbinga dėme, kurios dabar turėtume gėdytis. Visa lietuvių tauta anais savo kariais ypatingai didžiuojasi, net savo valstybiniame ženkle yra palikusi anų laikų jojantį karį riterį — Lietuvos Vytį.

Anų laikų didžioji Lietuvos valstybė žlugo ne Lietuvos kariuomenės kautynių lauke, bet politinėse painiavose. Lietuvių tauta keliems amžiams buvo praradusi ne tik savo valstybę, bet ir laisvę. Ar mūsų istorikai ir mes patys už tai kaltiname senąją Lietuvos kariuomenę? Ne, nes mes gerai žinome, kad mūsų kariuomenė tada, kaip ir vėliau, nesprendė politinių reikalų, ji buvo tik paklusnus įrankis tuometinių Lietuvos valdovų rankose. Ir Lietuvos valstybės žlugimas įvyko ne dėl Lietuvos kariuomenės kaltės, bet dėl susidėjusių aplinkybių ir Lietuvos valdovų politinių klaidų.

Ir vėlesniais prispaudos ir nelaisvės amžiais seniausiuose mūsų padavimuose ir liaudies dainose, tame bene geriausiame mūsų tautos sielos veidrodyje, liko gražus ir patrauklus Lietuvos kariuomenės ir lietuvio kario vaizdas. Tas vaizdas stiprino mūsų tautą ir kėlė viltį, kad Lietuvos valstybė dar prisikels, kad dar ateis laimingi laikai, kada iš žilų piliakalnių išjos senosios Lietuvos kariuomenės pulkai ir išlaisvins savo tautą iš svetimųjų priespaudos. Ir tai buvo tautos viltis ir paguoda.

★

LAISVEI GEMANT

Prieš Pirmąjį Didįjį karą per ilgus metus lietuvių šviesuolių patriotų veikiama lietuvių tauta vėl brendo savarankiškam gyvenimui. Karui baigiantis, Lietuvos valstybės idėja buvo plačiai paskleista ir kituose kariaujančiuose ir nekariaujančiuose kraštuose. Lietuviai inteligentai išplatino labai daug informacinės medžiagos apie lietuvių tautos aspiracijas atgauti savo valstybę. Buvo veikiama pačioje vokiečių okupuotoje Lietuvoje, Vokietijoje, Rusijoje, Šveicarijoje, Skandinavijos valstybėse, Prancūzijoje, Anglijoje, Amerikoje. Ir vis dėlto reikia pasakyti, kad didelio visuotino pritarimo pas visus pasaulio galiūnus mes tada neturėjome. Nugalėtojai buvo linkę atgaivinti senąją Lietuvos-Lenkijos uniją. Stipri Prancūzija ypatingai rėmė Lenkijos reikalus. Lietuva buvo palikta beveik viena pati savo likimui, įvykių eigai. Tokiose sąlygose lietuviai negalėjo laukti greitos ir efektingos paramos nei iš didžiųjų valstybių, nei iš savo stipresniųjų kaimynų. Kai kurie stipresnieji Lietuvos kaimynai Lietuvai ne padėjo, bet dar patys pradėjo reikšti savo pretenzijas į Lietuvos žemes ir net atvirai jas pulti. Lietuvių tautai buvo likusi vienintelė išeitis: sumaniai išnaudoti visas palankias sąlygas ir įtempti visas savo jėgas pradėtai kovai laimėti.

★

ŠVIESIAUSIAS REIŠKINYS

Daug kas iš mūsų, ypatingai senesnės kartos atstovai, labai gerai atsimename tą entuziazmą, kuris viešpatavo pas mus 1919 metais per kovas už Lietuvos nepriklausomybę. Dažnai tikrai basi, neaprengti, nemokyti ir blogai apginkluoti savanoriai partizanai, šauliai, moksleiviai ir mobilizuoti kariai darė jei ne stebuklus, tai tikrai žygdarbius. Po kelių šimtų nelaisvės ir vergavimo svetimiesiems metų, tai buvo pirmas visuotinas vieningas ir entuziastiškas lietuvių tautos ir jos karių karo žygis iškovoti savo tautai laisvę, atgauti savo valstybę ir jos nepriklausomybę. Tai buvo šviesiausias reiškinys visame tuometiniame mūsų nepriklausomybės laikotarpyje pilnas pasiaukojimų, aukų, ryžto, narsumo, entuziazmo, patriotizmo, vienybės, solidarumo ir valstybinio subrendimo. Mes, tų kovų aktingi dalyviai, kūrėjai — savanoriai ir kiti, pelnytai didžiuojamės, galėję kovoti ir aukotis. Vieni mūsų liko amžinai gulėti kautynių laukuose, kiti grįžome iš kovos laukų pasipuošę Vyčio kryžiais arba žaizduoti ir tų žaizdų randus nešiojame ir dabar ir nešiosime iki savo grąbo; dar kiti grįžo sveiki, bet užgrūdinti. Kurie iš mūsų buvo laimingesni, sunku pasakyti, tačiau mūsų žygiai, vargai ir kraujas buvo apvainikuoti laimėjimu — Lietuva liko laisva ir nepriklausoma.

★

PRIEKAIŠTAI

Deja, vėliau kai kas pradėjo nedavertinti mūsų kariuomenės vaidmens nepriklausomybės kovose. Tai buvo todėl, kad tie žmonės, arba užmiršę buvusias sąlygas, arba, nežinodami nei tų sąlygų nei buvusių politinių ir karinių įvykių eigos, galvodavo ir spręsdavo labai paviršutiniškai, be davinių ir be pagrindo. Man pačiam teko girdėti nuomonių, kad esą kovos už Lietuvos nepriklausomybę tai buvę tik juokai, sulyginant su naujaisiais laikais, kad 1919 metų kūrėjai-savanoriai buvę ne kariai, bet tik partizanai, kad tų kovų reikš mės esą nereikėtų perdėti, nes tai buvusios ne kovos ir ne pasipriešinimas, kadangi ir be lietuvių taip vadinamo pasipriešinimo būtų buvę tie patys rezultatai, nes Lietuvos nepriklausomybė būtų buvusi iškovota ir be ginklo, kad lietuviams iškovoję nepriklausomybę ne ginklas, bet tik plunksna ir didelių politinių įvykių palankus išsirutuliojimas lietuvių naudai.

Kai kuriems tokiems tvirtinimams nesuvaržytą laisvę galėjo duoti spraga, kuri pas mus atsirado dėl nebuvimo bent pirmojo nepriklausomybės dešimtmečio pilnos ir sistematingos istorijos. Atskirais naujausios istorijos klausimais buvome paskelbę daug medžiagos, tačiau vieno sistematingo ir pilno veikalo neturėjome ir neturime. Kovų už Lietuvos nepriklausomybę istorinės medžiagos tvarkymas ir sistematizavimas, šiam reikalui kelių specialistų paskyrimas ir atskiros įstaigos (istorijos dalies) įsteigimas Krašto Apsaugos Ministerijoje prasidėjo tik 1935 metais. Po to šis reikalas buvo gerokai pastūmėtas pirmyn, tačiau per trumpą laiką negalėjo būti baigtas, o užėję įvykiai visai jį sustabdė.

(Bus daugiau)

Tikisi radę didelį lobį

Senais laikais Amerikos kontinente siautėjusi garsi piratų gauja, kuriai atitekę ir pasakiški Limos turtai, siekią 500 milijonų dolerių.

Tų turtų ilgai ieškojusi kanadiečių grupė, prie kurios vėliau prisidėjo buvęs Kalifornijos gubernatoriusleitenantas Ellis Paterson. Pagaliau vienoje Kosta Ricos saloje tai grupei pavyko užtikti minėto lobio pėdsakus ir dabar, kareivių saugojami, jie daro ten atkasinėjimus.

—New Haven gelžkelio bendrovė savo linijoje žada šiais metais sumažinti traukinių skaičių.

VYTAUTAS DIDYSIS

Prie Juodųjų jūrų. Lietuvos didžiųjų kunigaikščių laikų mūsų kariuomenės simbolis

LIETUVOJE

Rašytojų valymas

Tiesa 1948. 10. 28 rašo: Jaunųjų rašytojų sekcijos vadovybė. M. Sluckis (pirmin.), A. Jonynas, Vl. Grybas, A. Pakalnis ir J. Jucevičius, "Už lankstymąsi klasiniam priešui" jaunųjų rašytojų sekcijos susirinkimas iš savo tarpo vieningai pašalino A. Sprindį (1940 m. okupacijoje buvo Kauno I gimnazijos komsargas).

★

Ir dailininkai įjungti

Pereitą metą rudenį "Tiesa" (komunistų leidžiama Lietuvoje) rašė, kad daugelis dailininkų buvo komandiruoti vasarą į kolektyvinius ūkius. "Jie darė piešinius ir eskizus vietose iš kolektyvinių ūkių gyvenimo. Daugiau kaip 300 eskizų, piešinių ir etiudų — toks yra šių kūrybinių komandiruočių rezultatas. Nemaža piešinių kolektyviniuose ūkiuose padarė jaunas dailininkas A. Varnauskas, aplankęs vasarą dviračiu 25 kolektyv. ūkius." Toje komandiruotėje dalyvavo A. Gudaitis, P. Dilka, V. Jučas, N. Petrulis, K. Varnas, Gudynas, Motiejūnas.

★

Kratos

1945 m. rugp. mėn. pradžioje raudonosios armijos daliniai, vadovaujami NKVD karininkų, erdvėje Kaunas - Marijampolė, maždaug divizijos pajėgomis, vykdė masinius partizanų persekiojimus. Jie, būriais eidami, darė apylinkės kratas, košė miškus, iš ūkininkų vogdami, atimdami, kas jiem patinka, mušdami ir šaudydami įtartinus asmenis.

Minėtų dalinių kariai užėjo ir pas Matulevičių Petrą, gyvenusį Kelmynės kaime, Prienų val., apie 1.5 kilom. nuo Išlaužų bažnytkaimio. Jo sūnus Kostas gyveno su padirbtais dokumentais ir, pamatęs rusus, visuomet pasislėpdavo, nes buvo nestojęs į armiją. Rusai krėsdami rado jį pasislėpusį ir vietoje nušovė, uždegė namus ir pradėjo šaudyti visą šeimą. Pirmiausia nušovė tėvą Petrą, paskui siuvėją Klimą iš Išlaužo, kuris buvo tik iš vakaro atėjęs siūti rūbų šeimai, o šeimininkę Matulevičienę šaudydami vijosi, bet nepataikė, ir ji suspėjo pabėgti į miškelį.

★

Besivalkioją kareiviai

1944 m. rudenį bolševikai Linksmakalnio kaime, Pakuonio val., įsirengė aerodromą. Iš čia kareiviai nuolat vaikščiojo po kaimus. Kartą atėjo į Lukiškių kaimą tame pat valsčiuje pas Drulią Juozą aviacijos viršila. Šeimininko dukterį Drulytę Anelę pareikalavo eiti su juo gulti. Šiai atsisakius ir pradėjus bėgti, rusas iš pistoleto nušovė šeimininko brolį, šeimininką, keturių metų vaiką ir sužeidė jaunesniąją dukterį Marijoną, kurią išsivijęs į darželį pagavo, išprievartavo ir pribaigė šūviu į galvą. Namų šeimininkas pavojaus metu buvo pasislėpęs ir viską matė, ką vėliau papasakojo kaimynams. Pats šeimininkas po keturių dienų iš širdgėlos pasikorė. Visi žuvusieji buvo palaidoti Išlaužų parapijos kapuose.

★

Istrebiteliai

1045 m. apie rugpiūčio mėnesio vidurį teko būti Klebiškio miške, kuris yra tarp Šilavoto, Garliavos, Prienų ir Veiverių valsčių.

Prieš vidurnaktį šeši žmonės nutarėme išeiti į laukus Šilavoto kryptimi ir pasiieškoti maisto. Mes ėjome per mišką siaurais gerai žinomais takeliais, Jiesios paupiu, o iš Šilavoto tuo tarpu traukė kuopa enkavedistų, kurie turėjo apgulti pamiškę. Išėję į Pajiesio kaimą, nieko įtartino neišgirdome, būdami nuvargę, sugulėme pamiškėje ant vejos pasilsėti. Tuo tarpu vienas iš mūsų paėjo toliau kaimo link ir netikėtai susidūrė su rusais. Pasipylė gausios šūvių papliupos ir visu pamiškiu nušvito rakieta. Susidūrėlis keletu šuolių spruko į Jiesią, iš kur laimingai pasitraukė į mišką. Mes, esantieji prie pat miško pakraščio, padarėme tą patį nepaleisdami nė vieno šūvio, kad neišsiduotume prieš keliasdešimt kartų stipresnį priešą. Sulindę gilyn į mišką, girdėjome atskirus šūvius, rusų riksmus ir pamatėme gaisrą. Rytojaus dieną sužinojome, kad Pajiesio kaimo, Šilavoto val. Bendoraičio trys šeimos nariai nušauti, trobesiai sudeginti, o visas turtas išgrobtas ir išsineštas arba išvežtas.

★

Išvedė iš proto

1944 m. spalių 22 d. Kaune buvo areštuotas buvęs teisininkas G. Alfonsas. Po kankinimo Kauno NKGB įstaigoje jis nuvežtas į Vilniaus kalėjimą. Kelionė į Vilnių truko 5 dienas. Tardymai Vilniuje išvedė Alfonsą iš proto. Bet bolševikam tai nesvarbu, ir jie tardė jį ir toliau kaip sveiką žmogų. Žmona dėjo visas pastangas, kad vyrą išlaisvintų, arba kad bent leistų jį aprūpinti mediciniška pagelba. Ji kreipėsi pas tuometinį vyr. tardytoją Rozauską, bet šis tyčiodamasis jai atsakė, kad jos vyras tik apsimetęs ir kad jam vistiek būsianti sudaryta byla, nors ir tikrai paaiškėtų, kad jis yra beprotis... Kreipėsi ji ir į jai asmeniškai pažįstamą Paleckį, bet šis irgi atsisakė pagelbėti tokiam, kuris "norėjęs tarybinę valdžią nuversti."

1946 m. gegužės mėn jau teismas. Į teismą šaukiama jo žmona... liudininke. Žmona pateikia teismui gydytojo pažymėjimus, kad jos vyras jau iš prigimties yra paveldėjęs psichiatrinius nenormalumus, bet tie pažymėjimai bolševikams beverčiai. Teismas ligonio nepaleidžia, bet perkelia į psichiatrinę ligoninę, kur jis turįs būti būtinai pagydytas...

★

Kaip jie pasitinka...

1946 m. nemažas lietuvių būrelis, kurių tarpe buvau ir aš, leidomės traukiniu į tėvynę, norėdami kuo greičiau iš Prancūzijos atsidurti namuose — Lietuvoje. Kelionė per vakarų valstybes vyko gana puikiai. Buvome sotūs ir švariai apsirengę.

Po penkių kelionės dienų pasiekėme Tar. S-gos valdomą Karaliaučiaus sritį. Pirmas perėjimo punktas grįžtantiems į Sovietų Sąjungą, kuriame grįžtančius jau perimdavo į savo globą bolševikai, buvo Eisenach. Čia mus sovietai pasitiko su muzika, su gėlėm, su sveikinimais, kaip savo iš hitlerinės vergijos grįžtančius "brolius."

Parvažiavus apie 50 kilometrų Rusijos okupuotosios Lietuvos link, buvo vagonų durys ir langai užkalti, ir prie kiekvieno vagono pastatytas sargybinis. Apie maistą niekas nekalbėjo — maitinomės tuo, kas dar mums buvo likę iš vakarų... Per parą vagonui (su viršum 60 žmonių) davė 12 litrų vandens ir tai buvo viskas. Taip kalinamus atvežė į kitą perėjimo punktą Rosly, kur buvome sukimšti į lagerius.

Atvažiavus į lagerius tuojau buvome visi išrengti iki nuogumo ir krečiami. Rusų viršininkai turėjo teisę atimti iš mūsų visa, kas jiems patiko. Atėmė žiedus, pinigus, laikrodžius, geresnius drabužius ir t.t. Kitiems ir baltinių pagailėjo palikti...

TELŠIŲ PLIUMPIO MARNASTYS...

Prie visų bėdų dar ir tas "Amerikos" redaktorius užvažiavo man: Telšių Pliumpis dar nėra nujėdnotas, bet neberašo, nes į Floridą išvažiavo... Redaktorius galvoja taip: Pliumpis susidėjo su bolševikais, kurie gražius karus turi, apartmentus valdo, tai galėjo ir į Floridą išvažiuoti. Teisybę sakant, Čarlis man tai ir užfundijo. Esą, reikia pavažiuoti į Floridą, nes ir draugė Taradaikienė ir draugas Rasalas ten. Floridoje dabar tikras stalincų jomarkas — daug jų kepinasi karštoje Floridos saulėje panašiai, kaip ir Kremliaus komisarai Kryme. Žinoma, aš pats tai į Floridą negaliu nuvažiuoti.

Sėdžiu aną vakarą už stalelio ir galvoju: važinėkite važinėkite po Floridas tie stalincų kurmiai, bet neilgai bevažinėsite, nes kantrybės pritrūkęs Dėdė Samas kai užspirgins, tai jums karšta pasidarys ne tik Brooklyne, bet ir Alaskoje. Tą mąstant ir man pačiam šiurpis per kaulus nuo pakausių į kulnis nubėga: ar pasiseks man išsipainioti iš bolševikiškų bėdų su jais susibičiuliavus, gal kartais ir mane jei jau ne pas Staliną, tai į Alaską galėtų išpravodyti.

Keistas daiktas tie bolševikai: tai panašiai kaip smala, jei turėjai nelaimės paimti smalos gabalą į vieną ranką, tai jau ji tavęs nebepaleis — bandyk su kita ranka nukrapštyti, tai ji ir prie tos rankos prikibs. Lygiai taip ir su manom: negaliu atsikratyti tų lietuviškų bolševikų ir baigta: tai pavežti siūlosi, tai alaus fundija, o dabar dar ir maušelį lošt išmokė. Mano amžinos atminties bobutė sakydavo, kad kortos tai velnio abrozdėliai, tai vaiku būdamas tų abrozdėlių nečiupinėdavau. O dabar įklimpęs į bolševikišką marmalyną pats jaučiu, kad vietoje išsikapstyti į paviršių vis smunku gilyn ir gilyn. Pirmąjį vakarą besimokydamas išgrojau du dolerius ir vienuoliką centų, antrąjį — tris dolerius su viršum. O velniūkštis taip įtikinančiai kalba, kaip čia atsisakysi lošt. Pasitryniau delnus ir sakau Čarliui:

—Dalink kortas — į balą puoles, sausas nekelsi.

—Ot tai vyras, Pliumpi, tai man toks draugas patinka, ei, veiterka, nešk šen dar vieną alaus uzboną — sako Čarlis.

Ir taip vėl tęsiasi lošimas kuo ne per visą naktį: akys išraudusios, galvoje zvimbia, o į nugarą lyg pagalys būtų įspringęs— nė atsistoti negaliu.

—Gerai vakarą praleidome,— sako Rasalas.

—O tai, retai tokių gražių vakarų, — prisideda ir Taradaikienė.

—Geras tai geras vakaras jums — pagalvojau, o man tai pusė savaitinės pėdės išgaravo iš kišenės, kaip kumparas be pipirų. Gerai, kad pačios neturiu, tai tikrai čiupryną nurautų.

—Na, o kada vėl besusirinksime, draugai, — sako Čarlis, — juk reikia duot Pliumpiui atsigrot, jam taip korta šį vakarą nėjo.

—Ką čia beduosit, ką prakišau tai prakišau, — atsiliepiau.

—Ei, Pliumpi, nebūk toks užsispyręs žemaitis — kitą kartą geresnę lokę turėsi.

—Na, gerai, — sakau — jeigu jūs ateisit į Vasario 16 minėjimą, tai aš dar vieną vakarą su jumis palošiu.

—O šiūr, — atsiliepė visi, veik vienu balsu.

—Pliumpis ateina į mūsų parengimus, tai mes ir į Pliumpio parengimą galime nueiti.

—Čia ne Pliumpio parengimas, o Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas, — atkirtau.

—Tegu bus kaip tu nori, bet mes ateisime, — sako Taradaikienė ir vieną akį mirkteli Čarliui.

Štai jau ir minėjimo diena — gražios publikos prisirinkusi pilna salė, taip malonu širdžiai. Nugi žiūriu, svetainėje geras būrys ir bolševikiško vaisko su Taradaikiene priešakyje. Einu pasisveikinti su Čarliu, o Taradaikienė irgi šmakšt ranką:

—Alou, Pliumpi, gražų parengimą turite.

—Ačiū, ačiū, — sakau — turi pripažinti, kad mūsų gražesnis negu jūsų.

—Ei, Pliumpi, pasisveikink su drauge Susna.

Spaudžiu man atkištą ranką ir mislinu: tai bent bolševikiškos pavardės, net pakartoti gėda. Ir kaip kartosi? Žemaitijoje buvo toks nusigyvenęs ir nusigėręs ūkininkas, kurį vienas kaimynas susna pavadino, o anas jį patraukė į teismą už garbės įžeidimą. Dabar gi sueinu į pažintį su Susna, jau nekalbant apie Pytarį Rasalą, Patumsį ir Šlunkių. Kiek pasižiūrėjęs pamačiau, kad Susna į minėjimą atėjo blogais tikslais. Visa sudžiūvusi, kaip šikšna, tai ūž Taradaikienės nugaros glaudžiasi kaip plekšnė, tai už kitos tokios tuklios moterėlės, o ant akių užsimaukšlinusi juodus ukuliorius— matomai nenori, kad kas ją pažintų. Rankoje visą laiką laikė bloknotą ir ką tai peckiojo į jį — tur būt raportą Stalinui rašė. Stalincai atrodė nusiminę ir susirūpinę, bet į galą pralinksmėjo, lyg tie velniukai į peklą naują dūšią įtraukę. Jie kaip žuvis vandens troško, kad kas nors blogai atsitiktų. Pabaigoje jų veidai rodė, kad jų troškimas buvo patenkintas.

Iki pasimatymo, Jūsų ščyras tarnas,

Telšių Pliumpis

ĮVAIRIOS PASTABOS

Rašo S. Ąžuolaitis

Platino spaudą

Šiemet vasario mėn. Amerikos katalikai visu uolumu platino savo katalikiškąją spaudą. Jie tuo reikalu darė susirinkimus, rengė vakarėlius ir kitokius parengimus, rinko prenumeratas ir net aukas savo spaudos palaikymui, ir priėmė net tam tikras tuo reikalu rezoliucijas su šūkiais, kad kiekvienas katalikas remtų savo katalikišką spaudą.

Mes lietuviai tuo reikalu irgi nesnaudėme ir, kiek aplinkybės leido, veikėme, ir rūpinamės savo vienintelio čia, Brooklyne, lietuviško katalikiško laikraščio "Amerikos" reikalais. Kiek galime jį remiame, ir stengiamės, kad kiekvienoje lietuvių šeimoje "Amerika" būtų nuolatinis svečias. Kad kiekvienas lietuvis ją skaitytų. Remdami ir skaitydami savo katalikišką laikraštį, mes lietuviai atliksime vieną labai svarbią ir kilnią savo pareigą Dievui ir Tėvynei. Mūsų šūkis: "Visa atnaujinti Kristuje," lai nenutyla ir nepranyksta iš lietuvių tarpo.

Klaidingas įsitikinimas

Dažnai čia Amerikoje tenka susitikti su lietuviais, kurie save vadina socialistais. Paklausus tą pasivadinusį save socialistu, kas yra tas jų garbinamas socializmas, tuoj pradeda tau aiškinti apie socializmą, bet iš to jo aiškinimo išeina tik piš... Visuomeninis mokslas aiškiai sako, kad socializmas yra valdymosi sistema, kuri remiasi paprastu visų žmonių bendru valdymu turtų ir nepripažinimu asmeninės nuosavybės, ir neapkentimu krikščionybės ir Dievo.

Paskutiniųjų 50-ties metų laikotarpyje socializmas skilo pusiau ir pasidalino į dvi dalis, kurių kiekviena pasiliko kaip buvę krikščionybės priešais ir ištikimos savo bedievystei.

Išsigimėliai

Viena dalis tų skilusių socialistų išsigimė ir virto komunistais, kurie savo tikslu pasirinko vedimą negailestingos tarp žmonių klasių ir luomų kovos. Kur tik jie įsigali, siekia visiškai panaikinti asmeninę laisvę. Tam savo siekiui įvykdyti, jie pavartoja net karinę jėgą ir kitokias žiauriausias žmonių kankinimo ir žudymo priemones. Tą jie šiandien vykdo Rusijoje, Lietuvoje, Kinijoje ir visose kitose užimtose šalyse.

Mėgina eiti viduriu

Truputį kiek švelnesni yra socialistai. Ši grupė lyg ir nori siekti vidurinio kelio tarp socializmo ir Krikščionybės.

Seniau socializmo idejos dažnai būdavo kiek panašios į Krikščioniškas idejas ir patvarkymą, bet jo pavadinti krikščionišku negalima, pakol jis su tikra širdimi nepriims ir nesilaikys krikščionybės tiesų ir dėsnių.

Dvi priešingybės

Dažnai čia mieste tenka, susitikus lietuvį, iš jo lūpų išgirsti pasakymą, kad jis kartu yra labai geras katalikas ir socialistas, kas tikrenybėje yra negalima. Tai yra nesąmonė. Krikščionybė ir socializmas yra dvi skirtingos ir viena kitai priešingos pažiūros. Kas yra geras katalikas, tas tuo pačiu kartu negali būti geras socialistas, nes katalikas žmogus, kaip krikščioniškas mokslas moko, yra Dievo sutvertas tam, kad jis pažintų Dievą, Jį mylėtų, Jam ištikimai tarnautų ir siektų amžino gyvenimo danguje. Socializmas moko, kad žmogus paprastai gyvena pasaulyje tik dėl savo kūno gerovės, dėl turtų. Krikščionybė remiasi Dievo Apvaizda, o socializmas remiasi tik bendru visų turtų valdymu.

BUFFALO, N. Y. — Teismas nuteisė kalėti 41 metų amžiaus L. Dingelday, kuris, sveikas būdamas, 18 metų nedirbo ir su savo šeima gyveno iš miesto gaunamos pašalpos. Jo šeimos užlaikymas miestui kainavęs $286.36 mėnesiui, arba viso arti $60,000.

—Aštuoniolika metų —perilgos atostogos — pasakė jam teisėjas. — Dabar kalėjime išmoksi, kaip sau duoną užsidirbti!

KVIEČIAME—

Užsisakyti "AMERIKĄ" 1949 Metams!

"AMERIKA"

★ yra geriausias savaitraštis,—sako kiekvienas, turėjęs progos su ja susipažinti.

"AMERIKOJE"

★ visada rasi įdomių, naudingų pasiskaitymų ir gražių vaizdelių iš mūsų Tėvynės Lietuvos.

Todėl

"AMERIKA"

★ yra mielai skaitoma ne tik čia, Amerikoje, bet ir visame pasaulyje.

"AMERIKOS"

★ šimtai egzempliorių kas savaitė plaukia į Europą, Aziją, Afriką, Australiją, Pietų Ameriką ir Kanadą.

Taigi, jei pats jau skaitai "AMERIKĄ," patark kitiems ją užsisakyti, arba užprenumeruok ją savo bičiuliams ar giminėms, kurie patys negali jos užsisakyti.

"AMERIKA"

★ metams kainuoja tik $3.00
Užsienyje $3.50

Užsakymus ir pinigus siųskite:

"Amerika"

417 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Reikalaujantiems nemokamai siunčiame kelis "Amerikos" numerius susipažinimui

Stepas Zabarskas

DALGIŲ MUZIKA

Kai Povilas išbėgo kieman, jau buoo geras pusiaudienis. Palikę pradalgius, pjovėjai šliejosi prie anksčiau sukrautų šieno kupečių ir valgė priešpiečius. Pievon įbesti dalgiai, nelyginant gandrai, stovėjo pakreipę snapus ir žvilgėjo. Ant rankenų ilsėjosi pustyklės.

Berniokas sustojo paantvalny be kepurės, vienmarškinis. Šviesūs plaukai skrudo nuo saulės. Ji žėrėjo danguje, didžiulė žvaigždė, ir tvoskė spindulius į patį viršugalvį. Trumpas šešėlis sustojo priešais bernioką, bet šitokios, paunksmės buvo per maža šalimais augančiai gėliukei. Ji liūdėjo, nusvirinus galvą ir suglaudus žiedus, o jos lapai vis vyto ir vyto.

—Užaugs man pjovėjas, užaugs, — šnekėjo patenkintas tėvas. — Kad varys pradalgius! Kaip ugnis perejs per pievas!

Pavalgę, vyrai dar labiau atsisagstė krūtines, pasirąžė ir ėmė pustyti dalgius. Visas pagirys žvangėjo. Žiogai šokavo gėlių viršūnėmis ir svirpė. Tolumoj tauškėjo plaktukas.

—Čiūkš, čiūkš! Čiūkš. čiūkš!... — įsibridę pievon, pradėjo vyrai šnioryti žoles. Jie žingsniavo vienas paskui kitą, ir taip sutartinai skambėjo jų dalgiai, tartum jų pjovimas būtų buvęs patsai dainavimas. Lyg kokie nematomi varžtai juos būtų sujungę: ir linksi ir keliasi kartu.

Povilas žiūri liūdnom akim į pjovėjus, seka jų mostus. Kiekvienas žalios kuokštos šiūptelėjimas bernioko akimis apšaudomas. Paskui pjovėjus tęsiasi dvi kojų išminos, kaip vėžės pavasario kelyje, o iš tų išminų čiurkšliukais sunkiasi vanduo.

Ilgainiui berniokas nebeiškenčia. Jis žingsniuoja iš paskos, susinėręs už nugaros rankas, ir patyliukais švilpia. Nupjautos žolės stiebai duria kojas. Prieina prie tėvo, nutveria jį už marškinių rankovės ir prašo:

—Tėvuliuk, duok ir man papjovėti!

Tėvas nieko neatsako, tik toliau pjauna. Užbaigia pradalgį, pasipusto dalgį, užsimeta jį ant petjes ir vėl grįžta iš naujo pradėti.

—Tėveliuk, — maldauja berniokas, prie ausies pasistiepdamas.

Tėvas pasižiūri į saulę, apmeta akimis dar didžiulius tebevilniuojančius pievų plotus ir pakrato galvą.

—Nėr kada, sūnau, su tavim žaisti. Kai užaugsi didesnis... arba kai bus mažiau darbo...

Berniokas valandėlę pastovi, palaukia kitų darbininkų, paprašo ir juos, kad nors truputėlį leistų papjovėti, bet ir jie nė vienas nepaleidžia iš rankų dalgio. Tada jis išbrenda iš pievos ir lekia takeliu namučio. Ausyse vis tebeskamba dalgių muzika. Liūdna jam. Užsidengia rankomis veidą ir pradeda balsu raudoti.

—Rytoj sekmadienis, — tarė tėvas, visiems susirinkus vakarienės. — Jeigu netingi, važiuokite į Svėdasus, o man ir motinai pakaks Duokiškio. Žinau, kad jauniems labiau rūpi ir kad bažnyčia didesnė, ir kad žmonių daugiau susitiktumėt. Mums tai visur ta pati malda. Tu, piemeniuk, būk geras, papjauk dobilų arkliams — žinau jau, kad moki.

—Gerai, — atsakė gyvai berniūkštis, norėdamas čia pat keltis iš užstalės, bet šeimininkas jį sudraudė:

—Ne dabar, ne. Rytoj rytą, prieš galvijus išgindamas. Naktį dar gali ašmenis išmušti.

Kai visi išsiskirstė, Povilas atsigulė seklyčioje. Nebejo su piemeniu ant šieno, kaip darydavo kitais kartais, bet pasiliko troboj, teisindamasis:

—Atsibodo vartytis ant prėslo — prilendi pilnas šienagalių. Pagulėsiu nors kartą ir aš lovoje, geriau išsimiegosiu.

Netrukus visi sumigo. Rami tyluma ir tamsa užplūdo seklyčios vidų. Pro atdarą langą plaukia tirštas žolių kvapas. Gera gulėti lovoje, klausytis savo paties alsavimo, savo paties šnoptimo per nosis. Tačiau Povilas niekaip neužmigo. Jis pakelia galvą, dairosi pro langą. Dangus giedras, pilni pakraščiai žvaigždžių. Be paliovos gieda lakštingalos. Prie klėties dunksos susiklostę šešėliai. Staiga viename kampe pastebi žėrintį mėnulio apšviestą dalgį.

Berniokas iššoko iš lovos, pasistiepia ir išvysta dar daugiau prikabintų dalgių.

—Kad taip papjovėjus, — dingteri galvon. — Dabar visi miega. Niekas nematytų.

Greit apsirengė ir patyliukais išlindo pro langą. Katės žingsniais priselino prie klėties, vargais negalais nusikabino dalgį, užsidėjo ant pečių ir, išėjęs už sodo, kalp didelis vyras nužingsniavo į dobilų lauką.

Oras vėsus. Vėjo suvaryti vėšlūs dobilai, rodos, miegojo atsirėmę vienas kito peties. Jų galvos buvo pasvirusios. Povilas tarytum jautė dobilų alsavimą, ramų žiedagalvių akučių užsimerkimą.

Išmėginsiu! Gerai buvo prisižiūrėjęs, kaip reikia įsitverti dalgiakotį, kokiu būdu suspausti rankeną. Atmetė koją, įsirėžė, užsimojo... Keliais kirčiais priklojo daugybę dobilų. Tiktai, kai reikėjo rankomis suglobti, pasirodė, kad jie tebuvo priplakti, bet nenukirsti. Berniokas dar kartą užsimojo ir jau taip smarkiai pavežė, kad ne tik kibirkštys iš ašmenų pasipylė, bet ir pati dalgio viršūnė giliai į žemę įsmigo. Mėgino ir šiaip ir taip ištraukti — nesiseka. Kraipė į visas puses, tempė, net dobilų šaknys pleškėjo, bet dalgio ištraukti vistiek neįstengė. Pagautas pykčio, berniokas sutelkė visas jėgas, abiem rankom įsitvėrė už rankenos ir taip patraukė, kad brakštelėjo kotas, o pats pjovėjas aukštielninkas parvirto ant žemės. Atsikėlęs pasižiūrėjo ir išbalo: dalgis nulaužtas, telikęs tiktai dalgiakotis sveikas.

(Bus daugiau)

Philadelphijos Žinios

Šv. Kazimiero atlaidai

Philadelphijos vienos lietuvių katalikų parapijos Globėjo šv. Kazimiero atlaidai praėjo su pakilusia nuotaika. Ypatingos pamaldos už Lietupvą ir lietuvius. Mokyklos mokiniai ir visi tikintieji uoliai pamaldose dalyvavo, kad bendroje maldoje ir pasiryžime galėtų atjausti Lietuvą ir lietuvius. Vakarais buvo pasakyta labai pritaikyti ir patriotiški pamokslai kun. Dr. B. Šimkaus ir kun. Dr. V. Martusevičiaus, — lietuviškai ir angliškai, kad visi galėjo suprasti ir pamilti savo šventąjį ir Globėją Šv. Kazimierą. Per lietuvių radiją buvo pasakyta atitinkanti kalba šventojo pagerbimui. Labai gražiai dalyvavo mokyklos vaikučiai, ypač mišių tarnautojai sudarė garbės sargybą prie altoriaus pamal dų metu.

GRAŽUS MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Philadelphijoj praėjo sėkmingai. Jau išvakarėse per lietuvišką radiją buvo pradėtas minėjimas svečio kalbėtojo p. Sidzikausko. Bažnyčiose buvo ypatingos pamaldos, iškeltos lietuviškos vėliavos su gedulo juostomis. Daugiau tikinčiųjų meldėsi už Lietuvos laisvę ir kenčiančius lietuvius.

Bendras minėjimas pradėtas gražioj lietuvių muzikalinėj salėj, kuri kad ir apdegusi, bet sutraukė apie 1,000 lietuvių. Rengėjai ir nesitikėjo tiek, todėl turėjo vėl sunkiai dirbti, kad galėtų visiems atsisėsti vietas parūpinti. Minėjimą atidarė salės šeimininkas J. Balinskas, kurs pakvietė vicepirmin. p. W. Paschall pasakyti keletą žodžių. Pakviestas vakaro vedėjas p. adv. Stanley Mankas pradėjo minėjimą. Jis savo įžanginiu žodžiu gana plačiai nušvietė minėjimo reikšmę. Po to Dainos choras, vadovaujant p. Vl. Norkui sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir atliko lietuviškų dainelių koncertą. Tuo tarpu paruošiama scena ir pasirodo Šv. Jurgio parapijos mokinių choras ir artistės, visos uniformuotos, su lietuviškais ženklais. Savo programėlę atliko gražiai ir nuotaikingai. Visi gausiai plojo tam jaunimėliui už jų dainą ir šokius. Atrodė, kad publika dar daugiau norėjo panašių programų.

Minėjimo svarbiausią kalbą pasakė p. Vacys Sidzikauskas, kurs čia tuo tikslu buvo atvykęs. Jo išsami ir reikšminga kalba paveikė visus labai giliai. Klausėsi su visu rimtumu arti valandos ilgumo kalbos. Bet visi norėjo daugiau ir daugiau sužinoti iš Lietuvos ir lietuvių gyvenimo. Karts nuo karto visi plojo, pritardami jo patrijotiniams žodžiams. Priimta ir atitinkanti rezoliucija.

Po kalbos labai vykusiai pradėjo Amerikos Tarybos reikalams rinkliavą p. C. Cheledinas. Jis be žodžių, ėmė pinigus, vertė savo kišenes ir dėjo savo aukas. Sekė ir kiti. Suaukota apie 800.00. Aukotojai ir suma bus paskelbta atskirai komiteto.

Minėjime visus gražiai nuteikė buvusių tremtinių choras, kurs taip uoliai prisirengė savo dainas ir tautiškus šokius. Dainas mokė p. J. Mic kūnas, o tautiškų šokių mokino p. Gustaitienė. Ir vieni ir kiti tikrai sunkiai dirbo, kad galėtų pasirodyti. Ir pavyko. Jų dainos skambėjo su ypatinga lietuviška meile ir švelnumu, o šokiai buvo pašokti ryškiai ir gana lietuviškai. Šokėjams publika plojo ir plojo. Manoma, kad šokėjų grupė nemirs, o ir toliau tęs savo pradėtą darbą.

Programa užbaigta vėl Dainos choru, kurs su visa savo galybe traukė kelias lietuviškas daineles. Jie dalyvavo programoj, dainavo ir aukavo, kaip chorvedis, taip ir choras paaukavo Lietuvos gyvenimo ir gelbėjimo reikalams. Tai tikrai lietuviškas susipratimas.

Parengimas buvo surengtas bendromis jėgomis, dalyvavo visokių pažiūrų žmonės, kuriems tik rūpi ir brangi lietuviška žemelė ir lietuviška kalba. Minėjime buvo visi trys lietuviai kunigai klebonai, keli vikarai. Kun. J. Čepukaitis, šv. Andriejaus par. klebonas, atskaitė pritaikytą ir labai tinkantį maldos ir maldavimo invokaciją. Jei ko buvo galima laukti, tai daugiau mūsų lietuvių prekybininkų — biznierių, kaip mes juos vadiname. Jų tikrai maža buvo. O juk galėjo visi atrasti valandėlę.

Lietuviai pas burmistrą

Vasario 228 d., 2 val. popiet, lietuvių delegacija su p. Vaclovu Sidzikausku priešakyje, buvo priimti p. Bernardo Samuel, miesto majoro. Jis pasiteiravo lietuvių gyvenimu ir veikimu Philadelphijoj, pasikalbėjo su atstovu, palinkėjo sekmės. Visa delegacija buvo nufotografuota. Prie lietuvių buvo ir lietuvių draugas teisėjas p. J. Boyle. Buvo nuimti paveikslai, o Lietuvos atstovas pasirašė specialioj priėmimų knygoj.

Rems lietuvius ir Lietuvą

Lietuviams gerai pažįstamas ir lietuvių bylos gynėjas ir rėmėjas adv. p. Horen, kelių bankų valdytojas, dalyvavo lietuvių pobūvyje su p. V. Sidzikausku. Jis pareiškė, kad visų tautybių žmonėms reikia bendrai kovoti prieš komunizmą, kad mums patiems nebūtų karšta. Jis išrinktas Lietuvių Kvotos Komiteto garbės pirmininku. Kaip pradžią tai kovai jis ten pat paaukavo $100.00. Koks gražus pavyzdys mūsų lietuviams. Jei svetimieji mus remia ir globoja, kaip daugiau mes patys turėtume gelbėti savus.

Vyčių iškilmės

Nepaprastas ir pirmą kartą Philadelphijos Vyčiai turės iškilmes kovo 13 d. Jie rengia savo narių pakėlimo į laipsnius iškilmes. 11 val. bus atlaikytos jų intencija mišios, bendra komunija ir bendri pusryčiai su svečių kalbomis ir t.t. Tai bus pirmą sykį, kad visi Vyčiai bus pakelti į Vyčių laipsnį, nes seniau būdavo tik nariais, o laipsnių nebūdavo.

Patiko Jaun. Vyčių valdyba

Neseniai jaunesnieji Vyčiai gražiai suvaidino savo surengtą minstrel vaidinimą, kurį atliko T. Mironas, A. Anona, J. Bigenis, N. Armata, T. Mažeikaitė, Mironaitė, Horny, M. Sincevage. Jaunesniųjų tėveliai ir jų svečiai mielai praleido vakarą, besigrožėdami jaunųjų darbu ir vaidinimu. Tikima, kad tie jaunesnieji ir toliau varys pradėtą darbą.

Gražus kalendorius

Ką tik Philadelphijoj pradėtas platinti naujas lietuviškas kalendorius knygos formato, kurs turi daug ir gražių istorinių žinių iš Lietuvos gyvenimo, ir daug informacijų iš lietuvių gyvenimo ir veikimo Philadelphijoje ir apylinkėje. Kalendorių redagavo iš Europos atvykęs Algirdas Januškevičius. Spaudė "Amerikos" spaustuvė. Jis parduodamas po 50c.

Palaidotas karys

Jonas Sabas, 25 m. m. amžiaus, lakūnas, žuvęs Italijoje 1945 m. balandžio 20 d., parvežtas į gimtąją Philadelphiją, kur kovo 5 d. palaidotas iš Šv. Andriejaus parap. bažnyčios į Šv. Kryžiaus kapines. Nuliūdime paliko tėvus ir dvi seseris.

Tel. DEW 5136

Jos. Kavaliauskas

Laisniuotas

LIETUVIS GRABORIUS

Penna ir New Jersey valstijose

Nuliūdimo valandoje prašau šauktis prie manes

1601 - 03 So. 2nd St.

Philadelphia, Pa.

Tel. POPlar 4110

Charles J. Roman

(Ramanauskas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Moderniška laidojimo įstaiga

Didelė, graži koplyčia, erdvi salė Pakeleivingiems suteikiama nakvynė

Viskas nemokamai

Kreipkitės dieną ir naktį

SILKĖ PRADĖJO AIŠKINTI VILNIAUS POŽEMIŲ PASLAPTĮ

Vilniuje yra daug požeminių urvų, kuriuos šiandien supa daugybė paslapčių. Vieni urvai, jau seniau atrasti, davė mokslininkams daug istorinės medžiagos apie Vilniaus praeitį. Po Bernardinų bažnyčia buvo atrasti dar vieni paslaptingi urvai. Apie jų atradimą pasakojama tokių netikėtinumų.

Vienas Vilniaus studentas nusipirko krautuvėj silkę. Parsinešęs ją namo, pradėjo skaityti popierį, į kurį buvo įvyniota silkė.

Šis popierio sklypelis pasirodė esąs išplėštas puslapis iš grafo Tiškevičiaus dienyno. Studentas nuvyko į tą pačią krautuvę ir surinko visus kitus likusius dienyno puslapius. Iš jų paaiškėjo, kad Bernardinų vienuolyno požemiuose yra kapai, kurie turi labai brangią istorinę vertę ir kitokių brangenybių.

Studentas papasakojo apie tai savo kolegoms. Po to, studentų grupė nutarė ištirti tuos požemius. Prasidėjo darbas — be pinigų ir be tam tikrų įrankių, tik su žvakėmis rankose ir su paprastomis lopetomis.

Atkasus požemius, pasirodė šimtai grabų. Vienas didžiulis rusys, kuriame buvo vienuoliai laidojami, o dar turtingesniuose, gerai išsilaikiusiuose aksomu apmuštuose grabuose — aukštosios šliachtos atstovai.

Šie požemiai pradėti statyti 16 amžiaus pradžioje. Toliau buvo statomi priestatai, kai kurie požemiai užmūryti ir t.t.

Užsiliko legenda apie šiuos požemius iš sukilimo laikų. Viena požemių pusė siekia vidaus kaimą, į kurį išeina centrinio kalėjimo langai. Ten kadaise lenkų lietuvių sukilimo metu buvo kalinami sukilėliai.

Rusų kareivis, kuris stovėjo sargyboje, buvo rastas be sąmonės. Atgaivintas jis papasakojo, kad iš požemio pasirodžiusios šmėklos, po to netrukus jis ir mirė. Matyti, požemiuose, slapstėsi sukilėliai, kurių vieną, turbūt, kareivis palaikė šmėkla.

Požemio labirinte pasirodo 12-15 sieksnių ilgumo salė. Ji pilna lavonų. Keli šimtai. Be jokios tvarkos suversti jie į krūvą. Dėl nepaprasto sausumo lavonai gerai išsilaikę. Kai kurių veiduose pasiliko ta pati išraiška, kurią jie turėjo mirties metu. Vieno lavono veide pasilikusi baisaus juoko grimasa. Kai kurių galvų kiaušuose matyti aiškūs sužalojimai, dėl kurių kilmės nebetenka abejoti: tai kalavijų smūgių aiškios žymės.

Dėl šių savotiškų "brolių" kapų atsiradimo nuomonės skiriasi. Vieni mano, kad tai gali būti Napoleono karų choleros ar čumos epidemijos aukos. Kita versija — tai Chovanskio rinktinės miesto užpuolimo aukos.

Pirmąją versiją liudija tai, kad ant kai kurių lavonų rasti tam tikri kryžiukai, kurie, esą, turėdavo apsaugoti nuo choleros arba čumos.

Po pirmojo požemio studentai bekasinėdami jau rado apačioj ir antrąjį požemį. Manoma, kad dar giliau bus ir trečias požemis, nes viršutiniuose jokių brangenybių nerasta.

Patriotinė kalba

Kun. prel. Jonas Balkūnas iš Maspeth, N. Y., pasakė labai svarbią ir lietuviškai patriotišką kalbą. Jis kalbėjo vasario 20 dieną, Philadelphijoj, Šv. Andriejaus parapijos 25 metų jubiliejaus proga. Pasveikinęs parapiją ir parapijiečius bei jos vadus, jis ryškiai ir karštai prabilo į visus lietuviško kraujo lietuvius amerikiečius, raginda mas netik džiaugtis nuveiktais darbais, bet ir toliau laikytis lietuviškos parapijos, lietuviškos mokyklos, nes tik lietuviškos katalikiškos mokyklos ir parapijos ir palaiko lietuviškumą čia ir gelbsti jį visam pasaulyje. Jis perspėjo visus lietuvius amerikiečius, kad jie yra atsakingi, jei nevertina savo lietuviškos parapijos, nepriklauso prie jų, kai tik kiek toliau, tai ir neina prie savų. Jo reikšminga kalba buvo priimta su gausiu plojimu, o lietuviškos spaudos darbininkai tuoj pageidavo, kad ji būtų parašyta ir atspausdinta mūsų lietuviškuose laikraščiuose.

Vyčių iškilmės

Philadelphijos Vyčių 3-ji kuopa švęs savo Globėjo Šv. Kazimiero šventę kovo 13 d., sekmadienį. Bus jų bendra Komunija, bendri pusryčiai, programa. Minėjime dalyvaus svečių, bus priimti nauji nariai ir pakelti į laipsnius. Pažymėtina, kad prie Vyčių vis daugiau ir daugiau naujų narių prisirašo. Paskutiniu laiku į Vyčių eiles stojo nauji Vyčiai: Juozas Utkus, buvęs karys, dabar profesionalas. Elena Mockaitė, lietuvių kalbos studentė. Jurgis Mažeika, universiteto studentas. Marijona Janulaitytė, dainininkė. Al Stankus, choristas, buvęs karys. Gertruda Jagger, studentė nursė. Irena Bogusevičiūtė, studentė nursė. Petras Raubertas, buvęs DP. Algis Vaičiūnas, buvęs DP ir Edvardas Mozuras, studentas. Kuopa mano sulaukti daug naujų narių iki metų pabaigos. Vyčių veikimo planas sudarytas labai veiklus ir lietuviškas. Pasisekimo!

Jaunieji Vyčiai

Jaunųjų Vyčių kuopelė, vadovaujant Tamui Mironui ir sekretoriaujant p. Teresei Mažeikaitei, gerai veikia. Ypatingai sėkmingai jie veikia mokydamiesi vaidinti. Jų pirmas didesnis vaidinimas-minstrel show buvo vasario 25 d. Tikima, kad po to jie ir daugiau susidomės vaidinimu ir lietuviško vaidinimo nepamirš.

Atvyko tremtiniai

Kovo 8 d. laivu "Marine Flasher" į New Yorko uostą atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Anužis, Antanas, Zuzana, Zuzana, Donatas. 2320 James St., Baltimore, Md.

Bajerčius Bronius, 49 Buttonwood St., Dorchester, Mass.

Brazinskas Juozas, 37 Park Ave., Yonkers, N. Y.

Butvydas, Vincas, Viltis, Audronė, Vygaudė. 24 Hawthorne, Newark, N. J.

Ilgūnas Stasys, 966 Ave. D, Rochester, N. Y.

Juknevičius Antanas, Wakefield, Mass.

Kaminskas, Aleksandras, Barbora, Rimvydas. 37 Park Ave., Yonkers, N. Y.

Karosas, Klemensas, Petronelė, Valdonė, Ramunas, 13414 Durkee Ave., Cleveland, Ohio.

Kliorikaitis Pranas, 287 Robin St., Bridgeport, Conn.

Orentas, Stasys, Victoria, Romualdas. Sodus, Mich.

Pajeda, Vladas, Ona, Drasutis Vanda. 45 Pratt St., Rouses Point, N. Y.

Atvykstančius pasitiko organizacijų atstovai.

—Ar žinai, lietuvi, kad Amerikos Lietuvių Taryba vykdo naują Lietuvos gelbėjimo vajų? Paremki tad jį savo našia auka, o Tėvynė tau bus dėkinga. Aukas siųsti: 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., arba vietos ALT skyriui.

"AMERIKOS" VAJUS

Pereitą savaitę "Amerikos" laikraščio platinimas padarė didelį šuolį pirmyn. To pasisekimo svarbiausiuoju kaltininku buvo Philadelphijos Šv. Andriejaus parapijos klebonas, kun. J. Čepukaitis. Jis netik išplatino savo parapijiečių tarpe kelis šimtus "Amerikos" egzempliorių daugiau, bet ir pats piniginiai ją parėmė, prisiųsdamas laikraščio fondui net $25.00.

Nuo laikraščio parėmimo neatsiliko nė jo asistentas, kun. Leonas Peciukevičius. Jis, nors yra čia gimęs, lietuvių reikalus gerai pažįsta, nes Lietuvoje ėjęs mokslus. Kun. Leonas Peciukevičius paskyrė "Amerikos" fondui $10.00 ir užsakė laikraštį savo tėveliui.

Bendrai tariant, visa Philadephia žada kitoms kolonijoms padaryti nepaprastą siurprizą, nes kiekvienoje parapijoje ruošiasi surengti "Amerikos" platinimo savaitę.

Vajaus reikalui dirbama ir kitose kolonijose. Stambesnė parama vėliausiai gauta iš:

- **Ed. Vilkevičius**, mūsų skaitytojas iš Amsterdam, N. Y., prisiuntė prenumeratos $5.00.
- **Mrs. Rose Butauskas**, nuolatinė mūsų rėmėja iš Torrington, Conn., prisiuntė savo prenumeratą ir $1.00 laikraščio fondui.
- **Justinas Krikštaponis** iš Brooklyno užsimokėjo prenumeratą už 2 metus.
- **Mrs. Ona Lamont** iš Brooklyno užsimokėjo savo prenumeratą ir paskyrė $2.00 "Amerikos" fondui.
- **F. J. Gudiškis**, mūsų senas skaitytojas ir nuolatinis rėmėjas iš Waterbury, Conn., mums rašo: "Siunčiu jums savo prenumeratą ir $2.00 laikraščio fondui ir linkiu "Amerikai" geriausios sekmės."
- **Vyt. Belecko** iš Geneva, N. Y. laiškas: "Siunčiu "Amerikai" $5.00 prenumeratos ir linkiu, kad ji plačiai pasislkeistų geros valios lietuvių tarpe."
- **Mrs. M. Vrubliauskas** iš Brooklyno, prisiuntė savo prenumeratą ir $2.00 laikraščio fondui.
- **P. Kaladė**, naujai atvykęs iš Europos, mums rašo: "Dėkoju už prisiųstus kelis "Amerikos" egzempliorius. Jūsų laikraštis sudaro kultūringo ir giliai prasmingo laikraščio vaizdą, todėl jis patinka kiekvienam lietuviui, ypač atvykusiam iš tremties."

NAUJI SKAITYTOJAI:

Katrė Kmieliauskienė, Shenandoah, Pa.

Simas Sužiedėlis, Montello, Mass.

Charles F. Paulis, Sr., Kearny, N. J.

J. Strazdas, Brockton, Mass.

Ona Zdanavičienė, Canada.

Vyt. Simniškis, Australia.

Ant. Klimas, Philadelphia.

Ignas Kazlauskas, Brooklyn, N. Y.

Vl. Mingėla, Philadelphia.

V. Peciukevičius, Philadelphia, Pa.

Visiems, vienu ar kitu būdu "Ameriką" parėmusiems, mes nuoširdžiai dėkojame.

Administracija

Nesivaikyk žmonos

Dažnos skyrybos madoje ne tik tarp Amerikos artistų, bet ir tarp Europos aristokratų. Nenorėdama būti nuo mados "atsilikusi," tų skyrybų nesikratė ir vieno anglų lordo žmona, kuri nuo savo vyro pabėgo.

Vyras, pajutęs, sėdo į mašiną ir pradėjo bėglius vytis. Nelaimei, besivydamas suvažinėjo du žmones ir policijos buvo įkištas kalėjiman, kur laukia teismo už žmogžudystę. Savo draugams, kurie jį lanko už grotų, tas anglas dabar patarinėja:

—Jei žmona nuo tavęs pabėgo, nesivaikyk jos. Vėjo laukuose nesugausi, tik nelaimę užsitrauksi. Verčiau sėdėk namie ir lauk. Ateis laikas, kada žmona pas tave sugrįš ir paprašys atgal ją priimti.

NAUJIENA

"Amerikos" laikraščio darbuotojai, norėdami patenkinti daugumos lietuvių pageidavimą, įsteigė į visas pasaulio šalis, išskyrus Sovietų Sąjungą, siuntinių persiuntimo skyrių, per kurį kiekvienas galės siųsti siuntinius savo giminėms tremtyje.

Norint užsakyti siuntinį laišku, reikia aiškiai parašyti savo adresą, adresą to, kam nori siųsti ir siuntinio numerį. Tie, kurie norės užsakyti ne per laišką, o asmeniškai atvykę, galės pasirinkti ir kitokias rūšis siuntinių.

Nr. 1 — $9.00

3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. mėsos
2 sv. kavos
5 sv. cukraus
5 sv. kvietinių miltų
2 cans cond. pieno
2 gabalai tuolet. muilo

Nr. 2 — $8.00

3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. cukraus
1 sv. kavos
½ sv. kakao
1 sv. šokolado
2 cans cond. pieno
2 gabalai tuolet. muilo

Nr. 3 — $7.00

3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. cukraus
2 sv. kavos
2 cans cond. pieno

Nr. 4 — $6.00

10 sv. kiaulinių taukų
5 sv. kvietinių miltų
2 sv. cukraus

Be to, mūsų skyrius persiunčia ir pačių atneštus daiktus—maistą ir drabužius.

Mūsų siuntiniai ir patarnavimas yra žymiai pigesni už kitų. Patikrinkite tai patys. Taigi, pasnaudokite mūsų patarnavimu.

LITHUANIAN AID COMPANY

417 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. **Tel. EV 8-7012**

AID OVERSEAS, Inc.

NEUŽMIRŠK PADĖTI TREMTINIUI

4851 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Tel. YArds 7-1121

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Jei adresatas nesurandamas, pinigai grąžinami. Pristatymas trunka tarp 12-8 dienų. Užsakydami aiškiai parašykite savo ir gavėjo adresą siuntinio numerį ir jo kainą. Aid Overseas, Inc. maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida.

Siuntinys No. 1 — $7.80
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenoto bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

Siuntinys No. 3 — $7.40
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siunntinys Nr. 5 — $5.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmalado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys No. 6
A. 10 svarų cukraus $2.80
B. 20 svarų cukraus $5.20

Siuntinys No. 7
A. 10 sv. baltų kviet. miltų $3.00
B. 50 sv. kvietinių miltų $9.25

Siuntinys Nr. 8 — $2.95
4½ sv. cukraus
5½ sv. kvietinių miltų

Siuntinys Nr. 10 — $6.80
2 sv. rūkytų lašiinų
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. pupelių kavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — $5.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — $6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21 — $6.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. pupelių kavos
1 sv. šokolado
14 ozs. kondens. pieno
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25
A. 8 sv. grynų kiaul. taukų $4.75
B. 12 sv. grynų kiaul. taukų $6.00
C. 15 sv. grynų kiaul. taukų $7.25
(Tik į Vokietijos US ir Br. zonas ir eina apie 4 savaites)

Siuntinys No. 26 — $8.00
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. (be 3 ozs.) grynų kiaul. tauk.
2 sv. (be 2 ozs.) margarino
2 sv. arbatos
1 sv. pupelių kavos

Siuntinys No. 27 — $6.30
3 sv. margarino
4 sv. cukraus
2 sv. arbatos

Siuntinys No. 28 — $5.70
4 sv. cukraus
3 sv. margarino
1 sv. bičių medaus
1 sv. arbatos

Siuntinys No. 29 — $3.00
5 sv. pupelių kavos

Siuntinys No. 30 — $3.70
5 sv. degintos kavos

Siuntinys No. 31 — $5.65
1 sv. rūkytų lašinių
14 ozs. (400 gr.) kiaul. taukų
14 ozs. (400 gr.) margarino
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
4 sv. cukraus

KORESPONDENTŲ PRANEŠIMAI

Newark, N. J.

Vasario 16-tos minėjimas

Pas mus 16-toji Vasario buvo švenčiama trečiadienį, vasario 16 d., Šv. Jurgio Draugijos svetainėje. Vakaro vedėju buvo kun. P. Bastakys. Kalbas pasakė kun. P. Juras iš Lawrence, Mass. J. Stukas (anglų kalba, ragindamas lietuvių jaunimą stoti į darbą už lietuvių tautos teises) adv. K. Paulius, garbės svečias, VLIKo pirmin. prel. Mykolas Krupavičius ir klebonas kun. Ig. Kelmelis. Meninę programos dalį išpildė Apreiškimo parap. vyrų choras iš Brooklyno.

Aukų surinkta $315.64. Stambesnes aukas davė: A. Beržinskas — $20.00, A. Daukšis — $10.00.

Elizabeth, N. J.

—Užpraitą sekmadienį mūsų kolonijoje įvyko vestuvės Frances Lisevičiūtės su Juozu Hando. Prisimenama čia dėl to, kad duktė Juliaus ir Karolinos Lisevičių visą laiką priklausė prie Sodalicijos ir aktyviai veikė. Jaunosios tėveliai yra išauklėję gražią šeimą, nes tai buvo trečios vestuvės ir vienos bus dar ateity. Lisevičiai yra gerai susipratę lietuviai, seni "Amerikos" skaitytojai. Ypatingai K. Lisevičienė daug dirba draugijose, parapijoje, BALFe ir Lietuvos vadavimo darbuose. Tautos labui įdeda visą sielą, todėl ir vestuvėse buvo šimtai svečių.

—Sausio 30 d. mūsų mokyklos vaikučiai turėjo gražią scenoje pramogėlę parapijos salėje. Tai buvo pusmetinis vaikų žiemos teatrėlis, kuris sutraukė pilną salę žmonių. Pelno liko $276.00.

Bayonne, N. J.

Atvyksta prel. M. Krupavičius

—Kovo 13 d. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. prel. M. Krupavičius, kuris neseniai atvyko iš Europos, atvyksta pas mus pranešti apie pastangas Lietuvą išlaisvinti. Gerb. Prelatas kalbės 7 valandą vakare parapijos salėje, o po jo kalbos bus meninė dalis. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

—Po žiemos atostogų sugrįžo parapijos klebonas kun. M. Kemėžis.

—Kovo 10 dieną mūsų parapijoje prasidės novena į Šv. Juozapą, kuriai vadovaus pranciškonas Tėvas Benvenutas, OFM. Rytais 9 val. bus šv. mišios ir pamokslėlis, 7:30 val. vakarais — pamokslėlis ir palaiminimas.

—Kiekvieną dieną, išskyrus šventadienių tvarką, per visą gavėnią šv. mišios bus laikomos mūsų bažnyčioje 12:05 val. po pietų.

—Kiekvieną penktadienį gavėnios metu 7:30 val. vakarais einami Kryžiaus Keliai.

—Reiškiame nuoširdžią padėką pasijonistui Tėvui Gabrieliui, C. P., už suteiktą pagelbą parapijos darbe per visą vasario mėnesį, klebonui esant atostogose.

—Po sunkios ligos vasario 18 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė antrasis ir paskutinis mūsų parapijos trustistas Cezarijus Kalanta. Po iškilmingų pamaldų su 3 šv. mišiomis jis buvo palaidotas vasario 21 d. Šv. Kryžiaus kapuose, No. Arlington, N. J. Velionis paliko žmoną ir sūnų. Teilsisi velionis ramybėje ir Amžinoji Šviesa jam tešviečia.

Great Neck, N. Y.

Vasario 20 d. BALF skyrius turėjo prakalbas. Kalbėjo p. Černienė, gen. J. Černiaus žmona, ir p. O. Valaitienė, abi iš Brooklyno.

Skyriaus pirmin. A. Vasiliauskas, atidarydamas prakalbas, pasveikino susirinkusius, paaiškino apie vakaro svarbą ir priminė, kad šiuo metu visam pasaulyje, kur tik yra lietuvių, minima Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Todėl ir mes, Great Necko lietuviai, nors kukliai, atžymim tą brangią lietuvišką šventę.

Reikia pastebėti, kad p. Černienė yra labai gera, o gal viena iš geriausių, kalbėtojų. Jos kalba neapsakomai turininga, įdomi, vaizdinga, jautri, jos malonus balsas, švelnūs žodžiai taip lengvai plaukia iš jos lūpų. Jai kalbant, salėje viešpatavo tyla.

New Haven, Conn.

—Vasario 20 d. įvyko Švento Kazimiero parapijos metinė vakarienė, kuri visais atžvilgiais buvo sėkminga. Dalyvavo mūsų naujausiai atvykę tremtiniai, Kazys Kronkaitis su sūnais ir p. Jonas ir Ona Mikalavičiai su savo šeima.

—Vasario 22 d. įvyko ALT nepaprastas susirinkimas, į kurį atsilankė gana daug žmonių iš visų draugijų bei kuopų. Nutarta rimtai ruoštis prakalboms, kurios įvyks kovo 13 d. Kalbės VLIKo Vykdomosios Tarybos pirmininkas, Vaclovas Sidzikauskas. Rengimo komisijon įeina: F. Rumskas, V. Norkūnas, M. Benevičius, M. Vokietaitis.

—Kadangi vasario 22 d. taip skaitlingai atsilankė atstovų bei atstovių į ALT susirinkimą, tai pasinaudojus gera proga padaryta ir BALF nepaprastas susirinkimas, kuriame plačiai apkalbėta veikla mūsų skyriaus ir paskatinta visus užsimokėti savo metinę duoklę, kuri yra tiktai $1.00 metams.

So. Boston, Mass.

Jeigu jo ten būtų nebuvę

Vasario 22 d. atplaukė laivas su tremtiniais iš Vokietijos. Inspektoriai pradėjo tikrinti keleivius, leisti iš laivo. Visi išėjo, o lietuvių Pareigių šeima — pats A. Pareigis, jo žmona ir 2 metų sūnelis — paliekami. Kas atsitiko? Transporto pareigūnai pametė jų sveikatos dokumentus. Šį nekalta šeima dabar turės būti nugabenta į ligoninę, ištirta — sugaiš savaitę ar daugiau laiko. O čia giminės laukia atvažiavusius pasimti. Susigraudino ne tik patys Pareigiai ir jų giminės, bet ir visi drauge keliavę lietuviai.

Staiga visą šitą reikalą "pačiupo" NCWC atstovas iš New Yorko p. J. Laučka. Ilgai ir kietai jis derėjosi su inspektoriais. Pagaliau išvedė iš laivo Pareigių šeimą ir atidavė laukiantiems giminėms. Pono Laučkos nuoširdumas ir sumanumas patraukė visų ten buvusių lietuvių simpatijas. Net svetimtaučiai susižavėjo juo.

Korespondentas

Waterbury, Conn.

Nepriklausomybės minėjimas

Vasario 13 Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas pradėtas rytmetinėmis apeigomis Šv. Juozapo parap. bažnyčioje. Kolektoje gauta $252.00 BALFui. Vakare, parapijos auditorijoje, įvyko Tarybos surengtos prakalbos. Šventės iškilmėms pritaikytą invokaciją skaitė kun. klebonas J. Valantiejus. Parapijos choras bei solistės N. Meškūnienė ir M. Andrikytė darniai išpildė himnus ir keletą patriotinio turinio dainų. Kalbėjo miesto majoras R. E. Snyder, kun. J. Borevičius, S. J. iš Chicagos, adv. F. Bagočius iš Bostono, Dr. J. Motiejūnas, T. Matas, J. Trečiokas ir J. Tareila. Skaitlingas susirinkimas vienbalsiai priėmė rezoliucijas, kurios pasiųstos Amerikos valdžios ir J. Tautų pareigūnams Lietuvos išlaisvinimo ir kardinolo Mindszenty bylų reikalu.

Vasario 27 d., toje pačioje salėje, kalbėjo VLIKo pirm. prel. M. Krupavičius ir prof. Ig. Malinauskas. Garbingų svečių ir vietinių kalbomis publika buvo tikrai sužavėta bei atnaujinta lietuviškoje dvasioje. Abiejų vakarų programas sumaniai vedė vietinės Tarybos pirm. komp. A. J. Aleksis.

Rinkliavų pasekmės tikrai džiuginančios bei gražus pavyzdys kitų kolonijų lietuviams. Aukavo sekančiai:

Liet. Neprig. Polit. Klubas $100; Vincas Ramažas $85; Dr. P. Vileišis $70.

Po $50: Kun. J. Valantiejus, Mr. ir Mrs. T. Hatas, Ateitininkų Draugija. Dr. ir Mrs. M. Devenis $35.

Po $25: Federacijos 22-sis skyrius, Šv. Juozapo parap. choras, Vyčių 7-ta kp., Šv. Vardo jaunesniųjų skyr., C. L. C. jaunimo apskritis, Petras Jokubauskas, Tautininkų ketvirtoji srovė.

Po $20: Petras Kevinas, Riverside Baking Co., pp. Kalinauskai, Petras Motiečius, Dr. ir Mrs. S. Sapranas, Mr. ir Mrs. S. Zdanis. A. Rukys—$15, Mr. ir Mrs. V. Pabilionis —$12.00.

Po $10: M. Andrikytė, Gyv. Rož. D-ja, J. Alenskas, M. Kašėtaitė, Kančios Arkibrolija, Bendler's Drug Store, LDS 5-ta kp., V. Bensevičienė, K. Strikulis, Rūtos Draugija, Mr. ir Mrs. M. Verbyla, SLA 11 kp., TMD, P. Šuopis, Mr. ir Mrs. D. Adomaitis, P. Stanikienė, Mr. ir Mrs. A. Určinas, Sandaros 11 kp. Moterų Apšv. Klubas, Dr. M. J. Colney, V. Novakauskas, Šv. Vardo vyresniųjų skyrius, Brooklyn Baking Co., M. Valuskas, Z. Karalius, J. Vaišvila, A. Novakauskas, Marijos Vaikelių Sodalicija, J. Tareila ir A. J. Aleksis, pp. Šmulkščių šeima — $8; K. Makarevičius ir šeima — $7; P. Neverdauskas — $6.00.

Po $5: M. Stankevičienė, A. Ereminas, Pr. Gudiškis, K. Blinstrubienė, Tretininkų Kongregacija, J. Bernotas, P. Karvelis, J. Žemaitis, J. Pranulis, K. Balčius, V. Vitkus, J. Kazlauskas, Moterų Sąjungos 43 kp., O. Barzdzevičienė, B. Juodaitis, P. Kuzminskas, O. Juodaitė, Šv. Onos draugija, A. Stoškevičius, J. Dieliniks, A. Orantas, Maldos Apaštalavimo Sąga, M. Zailskienė, N. Meškūnienė, M. Dubauskienė, J. Aleksandravičius, J. Sniečkus, M. Stoknienė, J. Kalinauskas, J. Šupenis, J. Kurauskas, B. Maršalka, J. Moekus, LRKSA 91 kp., P. Motiečius.

Kiti aukojo po mažiau. Viso aukų surinkta virš dviejų tūkstančių dolerių.

Marcelė Andrikis

Rochester, N. Y.

Dėkoju už laikraštį!

Gerbiama Redakcija! Jaučiu pareigą padėkoti Jums už gautą laikraštį "Ameriką." Aš ją mielai skaitau. Anksčiau taip pat skaičiau. Lyginu su dabartine ir randu, kad milžinišką pažangą yra padariusi. Ta pačia proga noriu palinkėti "Amerikai" ir toliau stipriai gyvuoti.

Mano geriausi linkėjimai.

Jūsų, **Karibūta**

Chicago, Ill.

Lenkų dienraštis "Dzienik Chicagoski" vasario 18 d. įsidėjo mūsų laisvės kovų vadų fotografijas ir labai palankų aprašymą. Fotografijoje yra V. L. I. K. pirm. prel. M. Krupavičius, ministeris P. Žadeikis, min. V. Sidzikauskas ir ALT pirmininkas L. Šimutis.

Toronto, Kanada

Šimetinis Vasario 16-tos minėjimas Toronto lietuvių kolonijoje buvo švenčiamas per dvi dienas. Šeštad., vasario 19 d. buvo suruoštas gražus montažas. Sekmadienį — pamaldos bažnyčioje ir popietinis iškilmingas Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas salėje.

Pamaldų metu dalyvavo Toronto Kardinolo atstovas, J. E. vysk. Webster, kuris atlaikė iškilmingas pamaldas, pašventino naują Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslą ir pasakė pamokslą.

Susirinkime puikią kalbą pasakė Kanados lietuvių generalinis konsulas Grand-Sutie. Jis vaizdžiai, naudodamasis net Lietuvos ir Europos žemėlapiais, nušvietė Lietuvos misiją amžių eigoje.

Meninę dalį gražiai išpildė parapijos choras, oktetas, paskiri solistai bei tautinių šokių šokėjai.

Ateityje tektų vengti tokių iškilmingų momentų proga leisti į sceną įvairios balerinos, ir tai dar nelietuviškuose šokiuose. Geresnė publika, eidama į tokius rimtus minėjimus truputį nustemba pamačiusi kabaretinį šokių meną.

J. Lapas

LAIŠKAS IŠ URUGVAJAUS

Disinformatai lietuvių tarpe?

Yra žinoma, kad bolševikų užimtuose kraštuose steigiamos net specialios mokyklos vadinamiems disinformantams lavinti. Tų agentų tikslas persimetus į laisvas šalis vaidinti net bolševikų priešus, o slapta vykdyti ypatingus Kremliaus uždavinius prieškomunistinėse organizacijose ir spaudoje keliant intrygas, šmeižtus, varant skaldymo ir drumstimo darbą.

Pastebėta, kad disinformantų, gal nesąmoningų, atsirado ir nedidelėje Urugvajaus lietuvių kolonijoje. Daugiausia jie triukšmo sukėlė pasivadinę Demokratiniu Lietuvių Komitetu. Jo vardu pasirašinėdavo niekeno nerinkti ir neskirti: "Dr." P. Šacikauskas, Juoz. Siaurusevičius, J. Lazdauskas - Toliušis ir A. Gumbaragis. Tas "komitetas" pastaruoju laiku buvo į svetimtaučių spaudą pradėjęs veržtis su žeminančiomis pastabomis apie buvusią laisvosios Lietuvos santvarką; pagaliau jo pirm. P. Šacikauskas net pasiskelbė Gabrio-Paršaičio ministru delegatu P. Amerikoj. Siaurusevičius skelbiamas tos delegatūros sekretorium. Lazdauskas ir Gumbragis liko tokioje padėtyje, kad, kaip sakoma, nei atgal nei pirmyn. Gabrys, pagal Eltos komunikatą, įtariamas turįs ryšių su bolševikų OBO majoru Sokolovu Vilniuje. Jo šaka — urugvajiškis "komitetas" apsiskandalino tiek urugvajiečių, tiek čionykščių lietuvių akyse.

Reikia dar pridėti, kad vieno šio "komiteto" nario—korespondento visas dėmesys buvo nukreiptas per dienraštį "Naujienas" šmeižti teisėtą Lietuvos ministrą P. Amerikai ir jo bendradarbius. Jam šioje srityje prilygsta tik P. Čiučelis, buvęs patriotinio laikraštuko redaktorius ir rinkėjas, bet pastaruoju laiku atvirai persimetęs į komunistinės spaudos Urugvajuje redaktorius. Tai vis idėjinio ir moralinio nepastovumo aukos...

Ir Urugvajus įsileis tremtinių

Montevideo mieste lankėsi IRO atstovai, Virginia Prevet ir Robert Rossborough, teiraudamiesi, kiek šios šalies vyriausybė sutiktų įsileisti tremtinių iš Europos. Reikia pažymėti, kad į Urugvajų iki išol ateivių tremtinių įsileistą labai mažai, o lietuvių nė vieno.

Spaudai pareiškimuose minėti IRO atstovai pasidžiaugė, jog ir Urugvajus šiuo atveju sutiko įsileisti bent nedidelę tremtinių grupę "bandymui." Jie užtikrina, kad tikrai nebus apsivilta, nes diktatūrų aukos "yra fiziškai ir dvasiškai sveikos asmenybės." Spaudai buvo įteikta paveikslų, kuriuose matėsi lietuviškų veidų.

Nusipelniusi jubiliatė

Urugvajaus Liet. Kultūros Draugija mini savo gyvavimo 20 metų sukaktį. Ta proga vasario 6 d. draugijos patalpose įvyko narių ir svečių pietūs, kuriuose dalyvavo taip pat Min. Dr. K. Graužinis su savo bendradarbiais. Jis, K. Čibiras, pirm. J. Jazauska ir svečias iš Brazilijos A. Kevėža pasakė nuoširdžias sveikinimo kalbas.

U. L. Kultūros Draugija šioje kolonijoje yra vienintelė ilgametė patriotinė organizacija, turinti juridinio asmens teises, patalpas ir pastovią veikimo kryptį. Per 20 metų ji rengė tautinių švenčių minėjimus, įvairius lietuviškos nuotaikos pobūvius, viešai pareikšdavo savo nusistatymą svarbiaisiais Lietuvos rūpesčiais, nežiūrint kai kurių jos steigėjų ir buvusių narių idėjinio blaškymosi. Keliolika visokiais šauniais vardais, bet dažniausiai asmeniniais sumetimais, kurtų draugijų, "komitetų" ir "tarybų" čia paprastai išnykdavo greičiau, negu jų korespondentai spėdavo spaudoje pagarsinti...

U. L. K. Draugija rengė ir dabar dar veda lietuvių kalbos kursus vaikams, keletą metų stengėsi leisti žurnaliuką "Išvąją Lietuvą." Dabar techniškam spaustuvės darbui neturint žmogaus ir sąlygų, žurnaliukas reguliariai išeiti negali, todėl nutarta jį leisti tik kaipo draugijos biuletenį, kai susirinks aktualios medžiagos.

Džiaugiasi "Laiku"

Gaunantieji iš Buenos Aires žurnalą "Laiką" labai patenkinti jo pilnutine lietuviška dvasia, rimtumu ir aiškia kiekvieno numerio pažanga. Jau gražus Urugvajaus lietuvių būrys jį užsiprenumeravo, o keletas idealistų tautiečių įsijungė į žurnalo garbės leidėjus.

Tokiu švaraus lietuviško spausdinio pasisekimu, žinoma, susierzino Maskvos vergai, ir jų čia lietuvių kalba leidžiami laikraštukai skleidžia prasimanymus, būk "Laiką" finansuojanti Lietuvos Pasiuntinybė. Bet kas turi akis, tas juk iš kiekvieno "Laiko" numerio mato, kad jį finansuoja patys skaitytojai, susipratę darbininkai. Komunistinės spaudos redaktoriai betgi neįsivaizduoja, kad būtų galima apsieiti be Pasiuntinybės paramos.

Kiekvienas, mat, sprendžia pagal save...

Reikia vargonininko

Vienai lietuvių parapijai reikia vargonininko, mokančio vargonuoti ir chorą vesti. Pasiūlymus siųsti į "Amerikos" administraciją.

"AMERIKOS" SPAUSTUVĖJ
ATLIEKAMI
Spaudos Darbai:
- PLAKATAI
- BILIETAI
- KONSTITUCIJOS
- KNYGOS
- ŽURNALAI
- GARSINIMAI
- VESTUVIŲ KVIETIMAI

ir kiti spaudos darbai
"Amerika"
417 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

JAUKI LIETUVIŠKA UŽEIGA
JUOZAS MOCEJŪNAS, Sav.
VYNAS — LIKERIAI — ALUS
BARAS — RESTORANAS
574 Hudson Avenue Rochester, N. Y.
Tel.: Main 7646

Brooklyno Lietuviai Gydytojai
Dr. John Waluk
161 No. 6th Street
Tel. EVergreen 8-9229
VALANDOS:
8—10 ryto
1—2 po pietų
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus

Dr. A. Petrika
(Dantų Gydytojas)
231 So. 4th Street
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Brooklyno Lietuviai Graboriai
Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius—Balsamuotojas
Moderniška Koplyčia
423 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(Bieliauskas)
Laidotuvių Direktorius
Notary Public
660 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
Graborius—Balsamuotojas
231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tel. VIrginia 7-4499
F. W. Shalins
(Šalinskas)
Laisniuotas Graborius
Suteikiam Garbingas Laidotuves
— $150 —
KOPLYČIĄ SUTEIKIAM NEMOKAMAI
84 - 02 Jamaica Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tel. NEwton 9-4464
Estate of A. J. Valantiejus
VERONICA R. VALANTIEJUS
Laisniuotas Graborius
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street Maspeth, N. Y.

PAUL GUSTAS FUNERAL HOME Inc.
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Modernios naujai įrengtos patalpos. Ypatinga paslauga ir dėmesys teikiamas Kiekvieno Pageidavimo Atveju
Paul Gustas Funeral Home, Inc.
354 MARCY AVE. BROOKLYN 6, N. Y.
(Prieš Armory) EVergreen 7-4774
Mūsų telefonas nemiega

A. ir E. POVILANSKŲ
Baras ir Restoranas
Puiki Salė Šeimyninėms Pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

Tel. Market 2-5172
Matthew A. Buyus
(Buyauskas)
Laidotuvių Direktorius
426 Lafayette Street
Newark 5, N. J.

LIAUDIES ŠOKIAI
ir paprasti amerikoniški
Square Dancing
Kas Šeštadienio Vakarą
WYCKOFF GRANGE HALL
Franklin Ave., Wyckoff, N. J.
Šokių Vedėjas
Rod La Farge
Wyckoff Folk Dance Orkestru
Lietuviai ypatingai kviečiami

Mūsų Apylinkėje

• **Prel. M. Krupavičius** dalyvaus ALR Katalikų Federacijos seimelyje, kurs įvyks kovo 20 d., 2 val. popiet, Apreiškimo par. salėje, Brooklyne. Be jo, kalbės J. Laučka, Dr. A. Serkšnas, adv. K. Jurgėla ir kun. Kasparas.

• **Marija Kašėtaitė**, "Amerikos" prietelių dukra, baigė gailestingų seserų mokyklą ir pradėjo darbą St. Mary's Hospital.

• **Kun. W. Masiulis**, nėra Angelų Kar. parap. vikaras, kaip per klaidą praeitame numeryje buvo pasakyta. Už klaidą gerb. kunigą atsiprašome.

• **Polyna Stoska**, Metropolitan operos artistė, kuvo 5 d. dainavo Washingtone, Baltųjų Rūmų korespondentų sąjungos metiniame baliuje. Šios lietuvaitės dainavimu žavėjosi prezidentas Truman, viceprezidentas Barkley, vyriausias teisėjas Vinson. Kovo 14 d. ji dainuoja Figaro operoje Metropolitan teatre.

• **Juozas Laučka**, NCWC vadovybės siunčiamas, šiomis dienomis išvyko į New Orlean, La., pasitikti "Gen. Sturgis" laivu atvykstančių 197 lietuvių tremtinių.

• **Vincė Jonuškaitė** uoliai ruošiasi prie savo koncerto, kuris įvyks New Yorke balandžio 20 dieną.

• **Elena Brusokienė**, mūsų ilgametė skaitytoja ir uoli rėmėja, kurį laiką gyvenusi Floridoje, vėl sugrįžo į Maspethą.

• **V. Grigaitienė**, Kauno operos primadona, kovo 19 d. dainuos per Stuko radijo valandas.

• **Komp. J. Žilevičiaus** paminėjimas per Stuko radijo valandas bus kovo 19 d.

• **Kun. J. Čepukaitis**, Šv. Andriejaus parapijos klebonas Philadelphijoje, parašė savo parapijiečiams gražų laišką, raginantį padėti nelaimingiems tremtiniams.

• **D. Vaitkevičius**, Grand View kirpyklos savininkas, 489 Grand St., Brooklyne, lankėsi "Amerikos" įstaigoje. Jis yra uolus "Amerikos" rėmėjas ir dažnai užrašo laikraštį kitiems.

• **Juozas Garšva**, Brooklyno lituviams gerai žinomas graborius, gavo **senelio** titulą, nes susilaukė anūko. Naujagimio tėvai yra J. Garšvų sūnus ir Daukantų duktė, kurių iškilmingos vestuvės buvo prieš metus laiko.

• **Muz. Pr. Dulkė** su ponia rengiasi šiemet savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvėms.

• **Polynai Stoškai**, gegužės 22 d., New Yorko ir New Jersey Vyčių apskritis rengia pagerbimo bankietą.

• **A. a. kun. V. Pinkaus** mirties vienerių metų sukaktis paminėta gedulo mišiomis už velionies vėlę kovo 12 d. Šv. Leonardo bažnyčioje, Brooklyne.

• **Matthew P. Ballas** (Bieliauskas), laidotuvių direktorius, turįs ofisą 660 Grand St., Brooklyne, sugrįžo iš atostogų, kurias praleido Floridoje.

• **Mrs. Mažeikienė**, 251 Cooper St., "Amerikos" skaitytoja, ilgai sirgo, bet dabar jau taisosi. Linkime geros sveikatos!

• **Angelų Karalienės** parapijos choras iš savo pereito koncerto pelno paaukojo parapijai $100.00.

• **Juozas Karpius**, žinomas "Birutė Recording Co." savininkas, pakviestas į Washington, dalyvauti jo sūnaus palaikų laidojime. Karpiaus sūnus Vytautas žuvo 1945 m. gegužės 26 d., kuomet Amerikos lėktuvai bombardavo Japonijos sostinę Tokio. A. a. Vytauto palaikai bus laidojami kovo 14 d., Arlington kapinėse, Washingtone.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Šiomis dienomis atspausdinta nepaprastai įdomi knyga, Petro Babicko "GINTARO ŽEMĖS PASAKA," keturių veiksmų ir prologo drama. Spausdinta rotatorium, rankraščio teisėmis. Išleido Toronto skautai vyčiai. Kaina tik 50c. Galima gauti šiuo adresu: Jonas Matulaitis, 135 Gorevale Ave., Toronto, Ont., Canada. Atspausdintas mažas kiekis. Norintieji paskubėkit įsigyti.

PARENGIMAI

Kovo 13 d., sekmadienį, 4 val. po pietų, Apreiškimo parap. salėje įvyksta Moterų Sąjungos 29 kuopos didelis BUNCO PARTY, ruošiamas parapijos naudai. Bus gražių naudingų dovanų ir skanių valgių. Visi kviečiami atsilankyti.

Kovo 13 d., sekmadienį, Maspetho lietuvių parapijoje rengiama BALFo šventė: 4 val. po pietų iškilmingos pamaldos už kenčiančius lietuvius, po pamaldų salėje iškilmingas minėjimas. Bus naujausiai atvykusiųjų prakalbos ir labai gražūs judomi paveikslai. Įžangos mokesčio nebus.

Kovo 20 d., sekmadienį, per 10 valandos mišias Vyčių 41 kp. nariai eina prie Komunijos. Po mišių parapijos salėje įvyksta bendri pusryčiai.

Kovo 27 d., sekmadienį, vakare, Apreiškimo parap. salėje, "Amerikos" Rėmėjai rodys religinę filmą. Pelnas laikraščio naudai.

Balandžio 2 ir 3 d., šeštadienį ir sekmadienį, Šv. Jurgio parap. choras vaidins penkių veiksmų dramą "PILOTO DUKTĖ." Abu parengimai bus Šv. Jurgio parap. salėje. Pradžia 6 val. vak.

Balandžio 3 d., sekmadienį, 7 val. vakare, Maspetho parapijos salėje Šv. Pranciškaus Tretininkų Dr-ja rodo filmą iš kun. J. Bosko gyvenimo.

Balandžio 3 d., sekmadienį, 5 val. vakare, Apreiškimo parapijos salėje Tretininkų Draugija ruošia vakarienę.

Balandžio 10 d., Verbų sekmadienį, Maspetho parapijos salėje, parapijos ir Šv. Onos chorai statys gražų veikalą misteriją ŽVAIGŽDŽIŲ KALBA. Be to, bus rodoma garsinė filma iš Kristaus gyvenimo.

SUSIRINKIMAS

Kovo 16 d., trečiadienį, 8 val. vakare, Moterų Sąjungos 29 kuopa turės savo susirinkimą Apreiškimo parap. salėje. Susirinkimas bus labai svarbus. Todėl visos narės kviečiamos atsilankyti.

VESTUVIŲ VARPAI

Begužės 29 d. Brooklynas laukia iškilmingų vestuvių, nes tą dieną susituokia **Juozas Ginkus, Jr.**, su **Patricia Balukoniūte**, taip pat brooklyniete. Šliūbas bus Angelų Karalienės bažnyčioje 3:30 val. po pietų.

Jaunasai yra plačiai žinomo Brooklyno biznieriaus, Juozo Ginkaus sūnus, o jaunoji irgi nemažiau žinomos Brooklyno lietuviams Balukonių šeimos duktė, ilgametė parapijos choro narė.

Lietuvių tarpe yra didelis susidomėjimas tomis vestuvėmis, nes abu jaunieji yra susipratę lietuviai ir veiklūs jaunimo tarpe.

IEŠKOMI KAMBARIAI

Keturių asmenų šeima ieško kambarių Brooklyne ar jo apylinkėse. Žinią duoti į "Amerikos" redakciją.

VISI RUOŠKITĖS PAMATYTI

Geras Filmas

SEKMADIENĮ, KOVO - MARCH 27, 1949

Pradžia 6:30 val. vakare

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

Havemeyer ir No. 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

Šį Filmų Vakarą (Movies) ruošia

"Amerikos" Parengimų Komitetas

BUS RODOMA:

1. Įdomi religinio turinio filma.
2. Gražūs Lietuvos vaizdai.
3. New Yorko Lietuvių Tag-Day filma, kurioje pamatysite patys save ir savo pažįstamus.

Filmas rodys žinomas filmų rodytojas K. MOTUZAS

Įžangos vietoje AUKA spaudos reikalams nemažiau 75c. Be to, kiekvienas atsilankęs be atskiro mokesnio dalyvaus DOVANŲ PASKIRSTYME. Dovanoms skiriama **2 sidabriniai setai (Rogers Silver Plate) po 16 gabalų kiekvienas.** Tas dovanas "Amerika" gavo iš Better Brush Co. atstovo New Yorke.

Taigi įsidėmėkit šį kovo 27 dienos parengimą, nes panašios filmos retai kur sutinkamos.

RENGĖJAI

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

ŠEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET WWRL 1600 kc.

Gyvuoja virš 15 metų oro bangomis, transliuojama visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika (Vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-7142

J. P. GINKUS, Direktorius — AD. JEZAVITAS, Muzikos Dir. — V. UBAREVICIUS, Pranešimų Dir.

J. Šnelderaitis ir A. Andriukaitis

Praneškit—Prisiųsim Katalogą Dykai

ŠV. ANTANO GARBEI

KOVO-MARCH 15, 1949

Lietuvos Pranciškonų

ŠV. ANTANO VIENUOLYNE

Kennebunk Port, Maine

Prasideda

Iškilmingos 13-kos Antradienių Pamaldos,

kurios baigsis birželio 4—13 d.

Šv. Antano Mišių Novena.

Už visus šv. Antano 13-kos Antradienių Pamaldų ir Novenos dalyvius bus laikomos

Kas Antradienį:

7 A. M. — IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS,

7 P. M. — IŠKILMINGOS PAMALDOS PRIE IŠSTATYTO ŠVENČ. SAKRAMENTO.

Pamaldų metu bus skaitomos prisiųstos intencijos, kurjomis Pranciškonai meisis.

Visus Šv. Antano Mylėtojus Kviečiame

Jungtis su Pranciškonais maldoje, Šv. Komunijoje ir Šv. Mišiose, kad per didžiojo Stebukladario Šv. Antano užtarymą išprašius iš Dievo:

TEISINGOS TAIKOS!

NEPRIKLAUSOMYBĖS LIETUVAI!

KIEKVIENAM RŪPESČIŲ VALANDOJE REIKALINGOS PAGALBOS!

Si quaeris miracula... Jei ieškai stebuklų, kreipkis į Šv. Antaną. Iki Kovo 16 d. prašome prisiųsti savo ypatingas intencijas sekančiu adresu:

FRANCISCAN FATHERS

Kennebunk Port, Maine.

NUOSAVYBĖS PARDAVIMUI

ROCHESTER, N. Y., IR ARTIMOJE APYLINKĖJE

Per mumis galite gauti pirkti įvairiausių nuosavybių ir biznių:

Mūrinių ir medinių namų, su visais įtaisymais; krautuvių, duonkepyklų, garadžių, saliūnų, gazolino stočių, žemės lotų, farmų ir kt.

MŪSŲ PATARNAVIMAS YRA GREITAS IR TEISINGAS

J. RICKIS, REAL ESTATE, NOTARY PUBLIC

Insurance AETNA Life & Affiliated Co's.

573 Hudson Avenue Rochester 5, N. Y.

Telefonas: Stone 3783

NORI PIANO

Viena didelė tremtinių šeima, kurios 4 vaikai nori tęsti muzikos mokslą, pradėtą dar Lietuvoje, prašo mielų tautiečių paskolinti arba visai perleisti atliekamą pianą. Praneškite "Amerikai."

PARDUODAMA

Namas su tuščiais kambariais galima pirkti su mažu įmokėjimu. Gera proga įsigyti nuosavybę ir dykai turėti kambarius. Namas geras, nebrangus ir gražioje vietoje.

Turime namų pasirinkimui visose miesto dalyse ir priemiesčiuose.

Mainais yra namų ant biznių ir farmų. Taipgi gerų lotų.

Teisingas ir nuoširdus patarnavimas.

Joseph Vastunas

1008 Gates Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Tel. GL 5-7285 Res. TA 7-9070

INCOME TAX BLANKAS

Gerai Išpildo

J. P. MACHULIS

8656 85th St., Woodhaven, N. Y.

Tel. VI 7-1896

Clement A. Voket

(VOKETAITIS)

ADVOKATAS

41-40 — 74th Street

Jackson Heights, N. Y.

NEwtown 9-5972

John W. Ansell

LIETUVIS ADVOKATAS

15 Park Row, New York

Telefonai:

Ofiso Tel. WO 2-3497 — Namų Tel. NE 9-5689

PARDAVIMUI IR ISRENDAVOJIMUI

Turime visokių parduoti ir išrendavoti namų, net ir naujų, įvairiose miesto dalyse už prieinamas kainas. Yra ir su tuščiais fliorais.

Turime taip pat lotus, krautuves, dirbtuves ir farmas.

B. ZINIS

Laisniuotas Real Estate ir Insurance

499 Grand Street, 361 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Telefonai: EV 4-3487 — RE 9-1506

Turime visokių namų įvairiose miesto dalyse už prieinamas kainas.

SEA-GULL SHIPPING CO.

560 Grand Street Brooklyn, N. Y.

PIRMOJI LIETUVIŠKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ

Siunčia maisto ir drabužių pakietus į Europą

Bendrovė turi jau gatavus maisto pakietus, kuriuos galima užsakyti iš U. S. A. ir Kanados per paštą. Bendrovė nesinaudoja tarpininkais, tad gavėjai už jos pakietus nieko nemoka.

NO. 1—$6.50	**NO. 2—$10.00**	**NO. 3—$4.60**
2 sv. cukraus	5 sv. cukraus	2 sv. cukraus ar miltų
1 sv. kavos ar kakao	2 sv. kavos	2 sv. kavos
1 sv. bekono	2 sv. kiaul. mėsos	1 sv. kakao
1 sv. kiaul. mėsos	5 sv. kiaul. taukų	3 sv. kiaul. taukų
2 sv. kiaul. taukų	2 sv. bekono	
1 sv. pieno miltelių	2 sv. kond. pieno	
1 sv. pieno šokolado	2 gab. tual. muilo	**NO. 4—$6.00**
NO. 5—$5.60		4 sv. kiaul. taukų
5 sv. kavos	**NO. 6—$5.00**	2 sv. rūkyto bekono
4 sv. kakao	10 sv. kiaul. taukų	1 kv. valg. aliejaus

SEA-GULL SHIPPING CO.

Vedėjas M. ANUSKA

LIETUVIŠKA MARŠKINIŲ SIUVYKLA

LITBALT CO.

Gamina "SPORT," "DRESS" ir kitokius marškinius, šalikus ir kaklaraiščius.

Didelis pasirinkimas gatavų ir medžiagų užsakymams. Greitu laiku pradės veikti prie LITBALT COMPANY Lietuviškų Tautinių marginių rankų audykla.

LITBALT adresas:

20 Ten Eyck Street Brooklyn 6, N. Y.

Tel. EV 8-2954

Tel. EVergreen 4 - 7142

SALDAINIŲ PALOCIUS

GERIAUSIOS RŪŠIES

Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate

PUSRYČIAI — PIETŪS — VAKARIENĖ. Geriausias pasirinkimas AISKRYMAS gamintas namie iš geriausios smetonos, ALUS iš geriausių bravorų. Parengimams priimami užsakymai. KREIPKITĖS:

Juozas Ginkus

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

AUGUST GUSTAS

—: Beltaire Florist :—

6762 FOURTH AVE. BROOKLYN 20, N. Y.

(68th St. kampas) SHoreroad 8-9330

Specialistai Laidotuvių Vainikams ir Vestuvių Bukietų Paruošime. Užsakymai priimami ir telefonu. Taip pat galima užsakyti gėles **Paul Gustas Funeral Home, Inc.** įstaigoje, 354 Marcy Ave. Tel. EVergreen 7-4774

Visi Kviečiami į Kirpyklą

GRANDVIEW BARBER SHOP

Kuri randasi patogioje vietoje

489 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Arti Union Ave.

D. Whitecavage, Savininkas

ALLIANCE NITE CLUB

KAZYS IR ALVINA BUIVIDAI, Savininkai

Viena iš puošniausių pasilinksminimui vieta visam New Yorke

ŠOKIAMS GROJA 2 ORKESTRAI

NEAPSAKOMAI ĮDOMUS FLOOR-SHOW

BARO COCKTAIL ORKESTRAS linksmina svečius kas vakarą

80 ST. MARKS PLACE NEW YORKE

(8th Street ir 1st Ave. kampas)

Tel. Gramercy 7-9765

Telefonas: EVergreen 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

ANGLYS, COKE ir ALIEJUS

OFISAS.

496 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Gyvenimo Vieta:

65-43 Grand Ave. Tel. HA 6-8406 Maspeth, N. Y.

Telefonuoti po 5 val. vakarais

JUDAMI PAVEIKSLAI Lietuvių parapijos salėj, Maspethe Kiekvieną Sekmadienio Vakarą. Įėjimas—Nemokamai!

DAvenport 6-0259

RALPH KRUCH

FOTOGRAFAS

65 - 23 Grand Avenue

Maspeth, N Y.

EVergreen 4-0203

DAKTARAS

S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street

Brooklyn, N. Y.

Val.: 1-2, 6-8—ir susitariant

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

197 Havemeyer Street

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 7-9394

STagg 2-1454

F. GRAŽYS ir SŪNUS

KONTRAKTORIAI

Atlieka mūrinių namų sienų išlyginimą, plasteriavimą, šaligatvių cementavimą ir kt. darbus.

293 MAUJER ST., BROOKLYN 6, N. Y.

Jos. Zeidat, Jr.

BAR & GRILL

LIETUVIŠKA UŽEIGA

—Nebrangiausia—ir—Geriausia—

pas ZEIDAT'S

411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

TELEVIZIJA KAS VAKARAS

KLAUSYKITE

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIJO VALANDŲ

Šeštadieniais, 5:00—5:30 val. vak

Stotis WEVD (A.M.) 1330 kil., 5000 w.

Trečiadieniais, 5:30—6:00 val. vak.

Stotis WGYN (F.M.) 97.9 mg., 20,000 w.

Direkt. JOKŪBAS J. STUKAS

429 Walnut St., Newark 5, N. J.

Tel. MArket 2-5360